

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 1 • januari 2011 • €1,75 • www.sp.nl

OLIEVERVUILING NIGERIA: BEVOLKING IN DE KNEL

HULPDIENSTEN: TYPISCH SP

AGNES NU

**PENSIOEN-TOPMAN DICK SLUIMERS:
'ROBUUST STELSEL IN EEN ONZEKERE WERELD'**

Arend van Dam

KOUD HÈ?

2 maart Provinciale Statenverkiezingen, dat betekent campagnevoeren in februari. De warme SP-boodschap brengen gaat beter als je het zelf niet te koud hebt. Bestel dus in de SP-webshop kleding die ervoor zorgt dat je warm blijft én dat de SP goed zichtbaar is de komende maanden. Een lekkere SP-winterjas heb je al voor € 25,-; functionele handschoenen voor € 3,- en een set van SP-muts en -sjaal voor € 3,50. Laat Nederland niet in de kou staan, begin bij jezelf!

 www.sp.nl/shop (onder kleding)

ROOD JONG IN DE SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD IN ALLE STATEN: STOP RUTTE!

Op 2 maart 2011 zijn er Provinciale Statenverkiezingen: de uitslag is bepalend voor de samenstelling van de Eerste Kamer. Verkiezingen die bij de meeste jongeren niet echt tot de verbeelding spreken, maar wel erg belangrijk zijn. De samenstelling van de Eerste Kamer bepaalt namelijk hoeveel rechtse, asociale plannen het kabinet-Rutte kan uitvoeren. Ook ROOD zal zich de komende maanden inzetten voor een sterke SP in de provincies en in de Eerste Kamer. Hoe overtuig je mensen in je omgeving om op 2 maart naar de stembus te gaan en SP te stemmen? En wat is precies de rol van de Provinciale Staten en de Eerste Kamer? Dit alles leer je op de ROOD Campagneschooling op 6 februari 2011. Meer weten of je aanmelden? Kijk dan op www.rood.sp.nl/activiteiten

MEER WETEN? WWW.ROOD.SP.NL

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sliujs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Suzanne van de Kerk,
Sjaak van der Velden, Karen Veldkamp

Foto cover
Sharon Gesthuizen

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Agnes Kant

'Ik mis mijn sociale SP-omgeving'

6

Pensioenen-topman Dick Sluimers

'Beleggen is riskanter geworden'

14

Nigeria

'De rook, de viezigheid waarin kinderen opgroeien'

18

SP-hulpdiensten

'In één jaar 200.000 euro verdiend'

24

Stakingsjaar 2010

Vechten helpt

26

- 4 Actueel: Historisch groot protest
- 10 Fotoreportage: 'Niet te vroeg gepiekt'
- 16 '110.000 extra werklozen door kabinetsbeleid'
- 28 Linksvoor: 'Op mijn 24e het klooster ingegaan'
- 27 Uitgelicht: Chinese boeren in Afrika

- 12, 13, 21, 22, 23, 29 Nieuws 30 Brieven en Opmerkelijk
- 31 Puzzel 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Protest!

In de laatste maanden van 2010 zagen we forse protesten. VVD, CDA en PVV presenterden vorig jaar slechte plannen, maar het protest zal pas écht op gang komen als de plannen werkelijkheid worden.

De ziektekostenpremies gaan weer omhoog, terwijl wij er minder zorg voor krijgen. Dat vraagt om protest. Er dreigt een huur-explosie. Dat vraagt om protest. Studenten betalen vanaf deze zomer hun eigen master-opleiding. Dat vraagt om protest. Na het Friese meisje Sahar, dat hier ooit als Afghaans vluchtelingenkind kwam en nu op het gymnasium zit, zal dit kabinet in 2011 meer goed ingeburgerde kinderen willen uitzetten. Ook dat vraagt om protest. Bovendien voorspel ik dat we dit jaar weer hogere bonussen zullen zien. Inderdaad: dat vraagt om protest.

Het lijkt mij duidelijk wat onze goede voor-nemens voor 2011 moeten zijn. De SP heeft in 2011 een hoofdrol op te eisen. We moeten de hoop aanwakkeren dat het morgen beter kan zijn dan vandaag. Schouder aan schouder staan met iedereen die protesteert tegen het wanbeleid. Als de natuur wordt gekapt, planten wij bomen. Als de cultuur de mond wordt gesnoerd, maken wij kabaal. 350.000 kinderen die opgroeien in armoede: het kabinet laat ze in de steek, maar wij zullen voor hen op de barricade gaan. Als mensen wegwerpwerknemers worden, strijden wij juist voor democratisering van de economie.

Ik wens u en uw dierbaren voor 2011 een goede gezondheid en veel strijdlust!

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

ONDERWIJSBEZUINIGINGEN

'HISTORISCH SLECHT BELEID VRAAGT OM HISTORISCH GR

Het kabinet wil vanaf september studenten die vertraging oplopen fors gaan beboeten en ook nog eens de studiefinanciering voor masterstudenten gaan afschaffen. Massale studentendemonstraties afgelopen december vormden de opmaat naar een grote landelijke demonstratie op 21 januari. Plaats van handeling: het Malieveld in Den Haag.

'Ik wordt liever niet dom': de tekst op een van de talloze spandoeken die op 10 december omhoog gingen spreekt boekdelen. Duizenden studenten voerden op die dag actie tegen de geplande verhoging van het collegegeld tot 5000 euro. Samen met ROOD ondersteunden SP-Kamerleden de actievoerders; Emile Roemer in Nijmegen, Paulus Jansen in Wageningen en Jasper van Dijk in Amsterdam. Van Dijk: 'Het kabinet maakt een grote fout door 370 miljoen te bezuinigen op hoger onderwijs. Zowel de kwaliteit als de toegankelijkheid worden fors aangetast. Niet alleen studenten die studievertraging oplopen moeten een boete van 3000 euro betalen, voor universiteiten en

hogescholen geldt hetzelfde. Dat betekent minder docenten en minder begeleiding.' Ook in Den Haag, Groningen en Rotterdam werd heftig geprotesteerd. In de Maasstad vond zelfs een bezetting plaats op de Hogeschool Rotterdam. De directie van de Hogeschool verklaarde de studenten te steunen 'in hun actiepunten tegen de voorgenomen actiepunten'. Uit een persverklaring van het College van Bestuur: 'Het opleggen van boetes aan zowel instellingen als langstudeerders heeft een fors negatief effect op het onderwijs en zal hogere studieuitval in de hand werken. De maatregelen zijn ondoordacht en, in ieder geval voor zittende studenten, niet te rechtvaardigen.'

En: 'Dat studenten zich vaak gedwongen zien hun studie door een bijbaan zelf te bekostigen, is juist een van de belangrijke oorzaken van langer studeren.' De gewraakte collegegeldverhoging - ook bekend als de Halbe-Heffing - staat gepland voor september 2011 en geldt tevens voor de huidige studenten. Daarmee worden de regels tijdens het spel veranderd. Duizenden studenten zullen moeten stoppen met hun studie, omdat ze het geld niet hebben. Kortom: studeren wordt weer een zaak van de elite. Van Dijk: 'Als de regering niet tot inkeer komt, zal het protest in omvang toenemen. Het verzet groeit, de steun voor Rutte krimpt met de dag. Er zijn talloze andere manieren om te bezuinigen, bijvoorbeeld door de JSF niet aan te schaffen, of de hypotheekrente-aftrek nu eindelijk eens aan te pakken.'

SP-leider Emile Roemer riep in Nijmegen alle studenten en scholieren op om op 21 januari massaal te gaan te demonstreren. Studentenorganisaties en studentenvakbonden organiseren op die dag een grote manifestatie op het Malieveld in Den Haag.

Bij de studentenprotesten in december bleek dat de woede over de bezuinigingen ook inspireerde tot creativiteit op de spandoeken

COLUMN

Links: liberaal of sociaal

Woorden hebben hun betekenis. Woorden zijn de instrumenten waarmee we de werkelijkheid beschrijven, niet meer dan dat. Onze woorden zijn dus niet hetzelfde als de werkelijkheid.

In de politiek spelen woorden een uitermate belangrijke rol. Ze geven de afzender de mogelijkheid een impliciete boodschap mee te geven met het gesprokene of het geschrevene. Bijvoorbeeld: neem het woord modernisering. Wie wil er nu niet modern zijn? Dus, wil je verslechtingen doorvoeren in de sociale zekerheid dan hoor je VVD'ers steevast spreken over de modernisering van de sociale zekerheid. GroenLinks bedient zich tegenwoordig ook van deze doorzichtige truc. Zij willen de WW en de ontslagbescherming verslechteren, en noemen dat moderniseren. Goochelen met woorden is voor politici dé manier om de burger iets op de mouw te spelden.

Om te verhullen dat men zelf naar rechts is opgeschoven, heeft dat zelfde GroenLinks bedacht zichzelf voortaan als progressief te typeren. De progressiviteit – zo is de redenering – blijkt uit de wens de AOW-leeftijd te verhogen, de duur van de WW te bekorten, en het ontslagrecht te versoepelen. Omdat de SP daar allemaal niet voor is, worden wij door GroenLinks als conservatief getypeerd. De SP conservatief? De partij die de meeste aanmerkingen heeft op het kapitalisme en zijn uitwassen, de partij met de meest uitgebreide wensenlijst, de partij met de meeste alternatieven typeren als conservatief?

Femke Halsema en haar opvolgster Jolande Sap willen graag samen verder met D66, en als het kan ook met de PvdA. De SP willen ze er niet bij hebben. Te bedreigend kennelijk. Maar hoe leg je dat uit? Door te spelen met woorden...

Je noemt de SP gewoon voortaan conservatief. Ik denk dat we de inhoud meer recht doen door voortaan onderscheid te maken tussen links-liberaal en links-sociaal.

Jan Marijnissen

OOOT PROTEST'

Roemer ergert zich aan de uitspraken van minister Marja van Bijsterveldt dat de aangekondigde studentenprotesten 'zinloos' zouden zijn. Wat hem betreft gaat de demonstratie in januari alle voorgaande studentenprotesten in Nederland overtreffen. 'Niet eerder in de geschiedenis heeft een kabinet zo hard de bijl gezet in de kennis-economie en in voorzieningen voor studenten. Dit historisch slechte beleid vraagt om historisch groot protest.'

Volgens Roemer kiest het kabinet een

Roemer, zelf afkomstig uit het onderwijs: 'Ik heb heel veel studenten gesproken. Ze zijn terecht boos dat de rekening van de crisis op hun bordje wordt geschoven. Studenten zien ook dat de hypotheekrenteaftrek volledig intact blijft en dat de winstbelasting voor grote bedrijven wordt verlaagd. Blijkbaar mag je van Van Bijsterveldt niet zeuren om dergelijk mismanagement. Maar ik doe dat wel en ik raad alle studenten aan om in januari hetzelfde doen. Als onderwijsman zeg ik het niet graag, maar ik hoop dat alle klaslokalen

'De grootste studentendemo ooit'

ramkoers zoals eerdere kabinetten van Balkenende dat ook deden: 'De opmerkingen van Van Bijsterveldt lijken op die van Gerrit Zalm. Die zei in 2003 dat hij zou zwaaien naar de demonstrerende tegenstanders van zijn beleid. Ik vind dergelijke opmerkingen passen bij de aanmatigende houding van dit kabinet naar de samenleving. Een betere argument om juist wél te gaan demonstreren kan minister Van Bijsterveldt niet geven.'

en collegezalen op 21 januari leeg zijn. Dit moet de grootste studentendemonstratie ooit worden.'

tekst Rob Janssen
foto's Bas Stoffelsen

www.kenniscrisis.nl

‘STRIJD TEGEN ONRECHT ZIT IN MIJN SYSTEEM EN GAAT ER OOK NOOIT MEER UIT’

Haar aftreden als SP-leider kwam als een donderslag bij heldere hemel en al even plotseling werd het stil om haar. Driekwart jaar later kijkt Agnes Kant (43) terug op de nacht van 3 maart 2010 en twintig jaar aan het politieke front en vertelt ze over haar toekomst.

‘Ik heb er geen spijt van gehad. Sinds ik besloot om te stoppen en het stokje aan een ander door te geven heb ik achter die beslissing gestaan. Ik kan erin berusten en dat voelt goed. Ik zit dus niet met een gevoel van: had ik maar dit of had ik maar dat gedaan.’

In zijn boek ‘Tot hier – en nu verder’ schrijft Emile Roemer dat jij hem na de raadsverkiezingen van 3 maart midden in de nacht opbelde en zei: ‘Emile, ik stop ermee. Ik krijg het beeld dat over mij is ontstaan niet omgebogen voor de Kamerverkiezingen van juni.’ Ben je kwaad op de media?

‘Het is te makkelijk om iets of iemand de schuld te geven, in dit geval de media. Je bent zelf natuurlijk ook verantwoordelijk voor het beeld dat over je ontstaat. Nee, het was een optelsom van omstandigheden van dat moment. Op basis daarvan dacht ik: het

gaat niet meer lukken. Vergeet niet: er waren op dat moment nog twee maanden te gaan voor de verkiezingen. Je opvolger heeft dan nog twee maanden een geheel nieuwe kans. En die had ik in die tijd niet meer gekregen.’

Het was dus een beslissing in het partijbelang?

‘Ja, dat gaf de doorslag.’

‘Het was het moment om een ander nog een nieuwe kans te geven’

En jouw eigen gevoelens dan?

‘Weet je, het gevecht dat zou ontstaan om toch te proberen dat beeld dat over me was ontstaan recht te zetten was voor mijzelf ook niet een heel gezond proces geweest,

denk ik. De druk was op dat moment ook zó groot! Niet dat ik dat op dat moment niet aankon. Maar het besef dat ik daar alles aan moest doen en dat het eigenlijk ook niet zoveel uitmaakte wat ik deed, dat was óók groot. Het beeld over mij was gevestigd en ook al ging ik het anders doen; iedereen greep terug op het oude beeld. Kijk, je kunt hard vechten als je denkt: het heeft zin. Maar als je heel erg je best doet en het heeft desalniettemin geen zin, omdat de tijd te kort is om dat beeld bij te stellen, dan weet ik niet of dat wel goed was gegaan. Sterker: dat deed me toen al verre van goed. Velen zeggen nu ook: je zag er niet goed uit toen. Maar dat was niet de reden van mijn opstappen. Het was het moment om een ander nog een nieuwe kans te geven. Dat Emile het ging doen wist ik nog niet toen ik

hem belde, maar ik had er wel goede hoop op. Ik schatte ook wel in dat hij de geschikte persoon was om die kans in twee maanden te kunnen grijpen en daar heb ik gelijk in gekregen. Daarom kan ik er ook heel positief

Agnes Kant met haar dochters Lisa en Anna

op terugkijken. En over de media: ik geloof er niks van dat die het slecht met mij voor hadden of zo. Het had niet alleen met mij te maken; het werkt gewoon zo. Alles wordt uitvergroot, iedereen kan maar van alles over iedereen roepen, en iedereen tettert elkaar na. Maar ik heb geen hekel gekregen aan media of interviews. Om over mijn nieuwe baan te vertellen heb ik onlangs in de Libelle gestaan, in een paar kranten en ik zat ook bij Pauw en Witteman. Dat gaat me goed af. En ik vind het nog leuk ook.'

Mis je de politiek?

'Tuurlijk. Ik mis het dat er op elk moment iets speelt waarover ik mijn mond open kan doen, commentaar en kritiek leveren als dat nodig is. Ik mis het vooral om dag in dag uit tegen onrecht op te komen. Dat zit gewoon in mijn systeem en dat gaat er denk ik nooit meer uit. Ik mis mijn sociale SP-omgeving ook enorm. Dat zit 'm niet alleen in de gelijke gezindheid. Er zijn mensen in de partij met wie ik 20 jaar lief en leed gedeeld heb. Zij zijn gelukkig niet weg, maar ik verkeer niet meer dagelijks in hun omgeving. Dat is een groot gemis. Maar dat wordt dan gecompenseerd door iets wat je terugkrijgt. Namelijk: meer tijd voor de andere sociale omgeving die je de afgelopen twintig jaar misschien wel een beetje verwaarloosd hebt. Je familie, het thuisfront, voor wie ik er

altijd ook was, maar nu ineens de hele week in plaats van alleen maar het weekend. En wat ik ook heb teruggekregen is rust. Laat ik daar heel eerlijk in zijn. Rust in mijn hoofd. Kijk, de onrust van dat het anders moet in dit land is er nog steeds. Maar het feit dat ik daar niet elke seconde iets mee moet, geeft wel heel veel rust.'

En nu je nieuwe baan.

'Ja, bij het Nederlandse Bijwerkingen Centrum Lareb. Dat is het instituut dat de

Die zorgvuldigheid is enorm toegenomen naar aanleiding van een aantal incidenten in het verleden. Het geval van Softenon kent iedereen nog wel: zwangere vrouwen kregen een middel tegen ochtendmisselijkheid voorgeschreven waarvan niet bekend was dat ze aangeboren afwijkingen bij baby's konden veroorzaken. Wist je trouwens dat er destijds bij de farmaceut al 1600 aangeboren afwijkingen bekend waren toen er – dus veel te laat – werd ingegrepen?

De eisen zijn sindsdien veel strenger gewor-

'Natuurlijk blijf ik gewoon actief SP-lid'

bewaking doet van de bijwerkingen van geneesmiddelen. Dat houdt in dat artsen, patiënten en apothekers daar een bijwerking kunnen melden. Dan bekijkt het instituut of het iets ernstigs is, of het al bekend is, of iets nieuws, en of er nader onderzoek moet plaatsvinden.'

Is er zo veel onbekend over bijwerkingen?

'Jazeker. Een geneesmiddel dat op de markt komt en voorgeschreven mag worden is natuurlijk eerst zorgvuldig onderzocht.

den, maar dat wil niet zeggen dat je kunt garanderen dat een middel per definitie voor iedereen veilig is en dat je precies weet welke bijwerkingen er zijn. Kijk, bijwerkingen zijn er bijna altijd en ze zijn ook lang niet altijd erg. En het maakt nogal wat uit waar je een middel voor slikt, of de bijwerking erg is. Ik bedoel, veel kankermedicijnen hebben heftige bijwerkingen maar het is wel goed dát ze er zijn. Als doodgaan het alternatief is, accepteer je natuurlijk veel meer bijwerkingen.'

'Ik ben niet boos op de media'

Ik heb weleens pilletjes gehad tegen hooikoorts. De bijwerking van dat middel was 'enige sufheid'. Heeft dat ook de interesse van het Bijwerkingen Centrum?

'Ja, want als er een medicijn is dat die sufheid níet veroorzaakt, waarom zou je dan die sufheid accepteren? Het gaat ook om de best mogelijke keuze voor elke patiënt. Informatie hebben en kennis opbouwen om de best mogelijke keuze te kunnen maken; daar gaat het in essentie om. Ik zei al: de procedures zijn in de loop der jaren allemaal verbeterd, maar toch... een middel in een onderzoekssituatie is altijd anders dan een middel dat in de hele bevolking wordt voorgeschreven. Want dan is er pas de test van de werkelijkheid. In een onderzoek zitten bijvoorbeeld relatief weinig vrouwen en ouderen, bijna nooit kinderen en bijna nooit mensen die ook andere ziektes hebben dan die waarvoor het middel wordt voorgeschreven. Bovendien: de wisselwerking met andere geneesmiddelen is ook veelal niet bekend. Dus is het heel belangrijk dat geneesmiddelen die op de markt komen en gebruikt worden ook goed gevolgd worden.'

Geef eens een voorbeeld?

'Vioxx is middel dat als pijnstillert werd voorgeschreven aan grote groepen patiënten. Toen bleek dat het middel ook kon leiden tot hartfalen. Kijk, als je hoofdpijn hebt, is het niet de bedoeling dat je aan een hartprobleem doodgaat. Het kwam weliswaar niet veel voor, maar het is wel een heel ernstige bijwerking. Het is toen wereldwijd onder-

zocht door instituten zoals het Bijwerkingen Centrum en vervolgens is dat middel van de markt gehaald. Maar het kan bijvoorbeeld ook zijn dat een bijwerking nog niet bekend is en dus niet meegewogen wordt bij het voorschrijven, bijvoorbeeld misselijkheid of hoofdpijn. Als blijkt dat die bijwerking wel voorkomt, moet die op de bijsluiter toegevoegd worden.'

En jij staat dan met witte jas en plastic bril in een laboratorium?

'Nee. Lareb zocht iemand die leiding kan gaan geven aan twee nieuwe afdelingen. Het instituut krijgt namelijk twee functie-uitbreidingen. Het Kenniscentrum geneesmiddelen en zwangerschap, dat nu nog bij het RIVM (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu -red.) zit, gaat naar het Lareb. Hetzelfde geldt voor het bewaken van bijwerkingen van vaccinatie-programma's. De reden daarvan is dat dat een betere garantie is voor onafhankelijkheid. Kijk, door zijn volstrekt onafhankelijke positie draagt het Lareb bij aan het vertrouwen van de mensen in de medische wetenschap. Met de griepiepidemie destijds, en ook met het vaccinatieprogramma voor meisjes met baarmoederhalskanker, hebben we gezien hoe belangrijk het is dat mensen erop kunnen vertrouwen dat de beslissingen worden genomen op basis van onafhankelijke wetenschappelijke en medische kennis. En dat als ze iets aangeboden wordt, dat het dan ook goed bewaakt wordt. Aan een aantal situaties heb je de afgelopen jaren kunnen

zien dat het vertrouwen van de bevolking in de medische wetenschap is aangetast. Bij die griepiepidemie zag ik, als Kamerlid, hoe moeilijk het was. Ik zág dat dingen verkeerd overkwamen, dat er paniek gezaaid werd. En het feit dat er economische belangen zijn bij producenten en farmaceuten waarmee allerlei deskundigen dan financiële banden hebben, zorgt terecht voor grote argwaan. Tegelijkertijd wist ik dat er het risico bestond dat áls er zo'n epidemie uit zou breken, het levensgevaarlijk zou zijn. Bij beslissing en voorlichting waarbij gezondheidsbelangen spelen, moet er gewoonweg geen belangenverstrengeling zijn. Dat is de enige manier om vertrouwen terug te winnen. Dan moeten bijvoorbeeld in de commissie die adviseert over het hpv-vaccin geen mensen zitten met belangen in de farmaceutische industrie.'

Hoe is het contact met het instituut eigenlijk tot stand gekomen?

'Nou, ze hebben me gewoon gevraagd. Al vrij snel na mijn aftreden trouwens. Maar er bestond al veel langer contact. Dat is ontstaan naar aanleiding van het boekje dat ik in 2006 samen met Ineke Palm maakte: '25 geneesmiddelen voor de onafhankelijkheid van de wetenschap'. Het is vrij uniek dat een Kamerlid zoiets maakt, al zeg ik het zelf. Zo'n uitgebreid en doorwrocht stuk werk over zo'n onderwerp en dan als initiatiefnota, dat zie je zelden. Maar goed, van daaruit is wel bij onafhankelijke instituten en ook bij farmaceuten het beeld ontstaan

'Bij beslissing en voorlichting waarbij gezondheidsbelangen spelen, moet er gewoonweg geen belangenverstrengeling zijn'

dat de SP en ook ik persoonlijk het onderwerp van geneesmiddelen en veiligheid, effectiviteit, vergoedingen etcetera altijd heel objectief en onafhankelijk beoordeeld hebben. Op het ene moment kwam je op voor patiënten die een middel niet vergoed kregen, en zei je: 'Het middel is goed en voldoende onderzocht, maar waarom kunnen mensen er dan niet over beschikken?' En op een ander moment was je kritisch op farmaceuten die probeerden via agressieve marketing het voorschrijfgedrag van artsen te beïnvloeden. Wij hebben altijd alles op een objectieve, onafhankelijke manier beoordeeld. En dat is ook wat het Lareb doet op het terrein van bijwerkingen.'

Je nieuwe baan ligt dus in de lijn van wat je altijd gedaan hebt en hoe je altijd hebt willen werken?

'Exact. En in de politiek niet alleen op het terrein van de geneesmiddelen; we hebben als SP ook zo geopereerd bij de politieagenten, bij het personeel in de zorg, cipiërs, onderwijzers en bij binnenvaartschippers. Natuurlijk, die manier van werken was er altijd al wel bij de SP; onderzoek doen in de buurten is ons wezenskenmerk. Maar bij de Kamerfractie heb ik er een extra impuls aan gegeven om dat ook in die sectoren te doen.'

Gaan we je nog terugzien op congressen en partijbijeenkomsten?

'Uiteraard. Maar ik ga me nu eerst helemaal concentreren op mijn nieuwe baan. Ik ben namelijk al twintig jaar de wetenschap uit

(Agnes is doctor in de epidemiologie-red.). Oké, ik ga zelf geen wetenschappelijk onderzoek doen, maar het is wel goed als ik de mensen kan volgen aan wie ik leiding geef. Natuurlijk blijf ik wel gewoon actief SP-lid, maar een functie vervullen binnen de SP is nu niet aan de orde. En wat de toekomst op langere termijn gaat brengen, durf ik nog niet te zeggen.'

Wat is je het meest bijgebleven van de afgelopen twintig jaar?

'Het vertrouwen dat ik van de partij kreeg. Allereerst toen ik Jan opvolgde; dat gevoél, dat vertrouwen om het leiderschap te krijgen. En dan ook nog na zó'n man... dat heeft mij ontzettend goed gedaan. En vervolgens

En het vervelendste?

'De eerste week na mijn aftreden was ik heel verdrietig; de eerste nacht heb ik van begin tot einde gejankt. Maar de wereld heeft meer kanten. Vorig jaar januari had ik met mijn jongste dochter Lisa afgesproken dat ik met haar een weekje naar Turkije zou gaan als ze haar havo-examen zou halen in mei. Omdat ze dat heel graag wilde. Maar in februari viel het kabinet-Balkenende IV en toen ik thuiskwam zei Lisa: 'Mam, Turkije gaat nu zeker niet door, hè?' Ik zeg: 'Nee, dat gaat niet door.' Want ons reisje zou midden in de verkiezingscampagne vallen. Later, toen ik net was afgetreden, was ik heel verdrietig en Lisa ook. 'Ik vind het zo erg voor je mam, wat is het toch een oneerlijke rotwereld', zei

'Dat vertrouwen heeft mij ontzettend goed gedaan'

opnieuw het vertrouwen tijdens het congres vorig jaar om lijsttrekker te worden. Ik heb steeds het vertrouwen van de partij gehad en daar ben ik tot op de dag van vandaag ontzettend trots op. Niemand wilde ook dat ik wegging. Ik denk dat er niet één kik was gekomen uit de partij als ik gebleven was. Maar ik zag in dat een ander meer kansen zou krijgen en zou kunnen pakken. Ook dat is verantwoordelijkheid. En die nam ik.'

ze. Ik zeg: 'Ja, het is heel vervelend. Maar wij gaan naar Turkije.' Ik wil maar zeggen: de wereld heeft meer kanten. In dit geval een hele zonnige. Letterlijk.'

tekst Rob Janssen
foto's Suzanne van de Kerk

HÉT MOMENT VAN 2010

- › Elk jaar houdt de NOS de verkiezing van hét politieke moment van het jaar. Winnaar 2010: 'De deur' van de fractiekamer van het CDA. Daar stond de pers urenlang tegenaan te staren, terwijl de CDA-fractie crisissamenlegging had over de formatie.
- › Ook genomineerd waren: de uitslag van de Kamerverkiezingen, het eerste optreden van premier Rutte, het besluit tot noodhulp voor Griekenland, de val van het laatste kabinet-Balkenende, het afscheid van Balkenende als CDA-leider, Cohen die lijsttrekker wordt van de PvdA, de excuses van Wilders over zijn fractiegenoten, het enerverende CDA-congres dat besloot tot samenwerking met de PVV, het mislukken van de formatie van 'Paars-plus', de presentatie van het Irak-rapport en de presentatie van het regeer- en gedoogakkoord van VVD, CDA en PVV.
- › Een belangrijk politiek moment ontbrak op het lijstje: de doorbraak van Emile Roemer. Een nieuw begin voor de SP.
- › Woensdagavond 26 mei, twee weken voor de Tweede Kamerverkiezingen. Een van de belangrijkste debatten tussen de lijsttrekkers op RTL4. Emile Roemer, toen pas acht weken politiek leider van de SP, verrast vriend en vijand door gevat, snel en helder te debatteren.
- › Alle lijsttrekkers worden tijdens dit debat een paar minuten stevig aan de tand gevoeld door RTL-presentator Mariëlle Tweebeek. Zij confronteert Roemer met de slechte peilingen voor de SP op dat moment. Zijn antwoord is een bekende politieke quote geworden: 'U kunt mij van alles verwijten, behalve dat ik te vroeg gepiekt heb.'
- › Roemer krijgt gelijk: de peilingen keren en de SP verliest weliswaar ten opzichte van 2006, maar het verlies is dankzij de campagne een stuk minder. Zoals Roemer op de uitslagenavond zegt: 'Een verlies met een gouden randje.'

beelden van RTL

**U KUNT MIJ VAN ALLES
VERWIJTEN, BEHALVE DAT
IK TE VROEG GEPIEKT HEB**

**HYPOTHEEKRENT-
AFTREK BEPERKEN MOET,
MAAR DAN OOK EEN
HUURVERHOOGING
DOORVOEREN**

**EREN • TROTS OP
ERLAND • PVDA**

5 VRAGEN AAN

foto AIDFI Foundation

AUKE IDZENGA

In december won hij de BBC World Challenge Award, een wereldwijde competitie voor innovatieve, kleinschalige projecten. Ontwikkelingswerker Auke Idzenga ontwikkelde een pomp die op waterkracht – zonder elektriciteit of brandstof dus – schoon drinkwater kan oppompen naar hooggelegen dorpen. Dankzij deze techniek is er al in meer dan honderd bergdorpen schoon water voorhanden. Auke Idzenga woont en werkt op de Filippijnen en is mede-oprichter van de AIDFI Foundation.

› **Waarom heeft jouw project gewonnen?**

‘De jury lette heel erg op duurzaamheids-, milieu- en ondernemersaspecten. Bovendien waren andere projecten minder innovierend.’

› **Wat is er dan precies zo bijzonder aan jouw pomp?**

‘De techniek op zichzelf bestaat weliswaar al 200 jaar, maar door de industriële revolutie kwamen er zware gietijzeren pompen. Energieverbruik was toen ook nog geen thema. Onze pomp is goedkoop en pompt even krachtig als die grote.’

› **Kan iedereen er eentje maken?**

‘Het principe van de pomp is eenvoudig, maar hij is niet zo gemakkelijk te bouwen. De benodigde kennis brengen we over aan de lokale gemeenschap, zodat die er zelf mee aan de slag kan en ook zelf onderdelen kan vervangen.’

› **Dankzij jouw project kan het budget voor ontwikkelingssamenwerking dus wel omlaag...**

‘Neel! Het moet anders besteed worden. Als het gaat om waterprojecten lopen er veel te veel consultants rond voor schandalige bedragen per uur. Dat heeft niks meer met ontwikkelingswerk te maken.’

› **De prijs werd gesponsord door Shell. Vind je dat niet een beetje raar?**

‘Ons doel is de verspreiding van deze mooie techniek over de hele wereld. Publiciteit genereren hoort daar ook bij.’

SPETTERENDE SP-DAG IN BURGERS' ZOO

SP-leden plus aanhang zijn welkom op zondag 13 februari bij de spetterende dag in Burgers' Zoo in Arnhem. Dan wordt de verkiezingscampagne voor de Provinciale Staten afgetrapt. Met Emile Roemer, Jan Marijnissen en Sjaak Bral. Er is muziek en cabaret, en gasten kunnen 'speeddaten' met Tweede Kamerleden en provinciale lijsttrekkers. En natuurlijk een bezoekje aan Burgers' Zoo!

Vanaf 11.00 uur is iedereen welkom. Rond 17.00 uur is het feest ten einde. U kunt kaarten alleen van tevoren kopen; er is geen dagkassa. SP-leden kunnen op SPnet toegangskarten bestellen. De kaarten kosten slechts 7,50 euro per volwassene en 5,00 euro voor kinderen tot 12 jaar. De entreprijs is inclusief de toegang tot Burgers' Zoo. Kinderen tot en met 3 jaar zijn gratis.

www.spnet.nl

VROEG OF LAAT: AFGHANISTAN

9 oktober 2001. De voltallige Tweede Kamer is bijeen. De vraag: gaat ons land de oorlog in Afghanistan steunen? Jan Marijnissen, toenmalig SP-fractievoorzitter: 'Terwijl iedereen nog letterlijk in het duister tast waar het gaat om de gevolgen van de bombardementen van zondagnacht vlogen vannacht voor de tweede achtereenvolgende keer kruisraketten en bommenwerpers richting het ontredde land Afghanistan, ontreddeerd als gevolg van tientallen jaren oorlog, onderontwikkeling, hongersnood en het hardvochtige regime van de Taliban. De SP-fractie ziet niets in de aanpak die de VS en de alliantie van de veertig medestanders, waaronder de NAVO en dus ook Nederland, hebben gekozen in de strijd tegen het terrorisme. Alle ervaringen tonen immers aan dat bij dit soort massieve aanvallen met bommen en kruisraketten altijd onschuldige mensen het leven laten, en nieuwe vluchte-

lingenstromen op gang komen. Wij vinden deze oorlog inhumain, ineffectief, zelfs contraproductief.' Met uitzondering van de SP gaat de hele Tweede Kamer akkoord met de bombardementen. Later stuurt Nederland ook zelf troepen.

Januari 2011. Inmiddels zijn we bijna tien jaar verder. De Taliban maken in het grootste deel van het land nog steeds de dienst uit. Al Qaida is evenmin uitgeschakeld. Corruptie is aan de orde van de dag. Het aantal burger-slachtoffers van westers ingrijpen is volgens via WikiLeaks gelekte logboeken veel hoger dan door westerse regeringen is erkend. Voor de NAVO-militairen was het jaar 2010 het meest dodelijke jaar: ruim 711 doden vielen te betreuren.

Afghanistan is nog geen stap verder, en opnieuw wordt er gesproken over een missie.

foto Juan Vrijdag ANP

Jan Marijnissen in debat met PvdA'er Ad Melkert, 9 oktober 2001

> ROEMER BESTE OPPOSITIEPOLITICUS

'Hij weet de mensen te raken met zijn normale taal.' Zo beschrijft een fan Emile Roemer voor de 'politicus van het jaar'-verkiezing. Hij was duidelijk niet de enige met die mening, want ook al is Roemer nog geen jaar fractievoorzitter, hij wordt wel massaal als de beste oppositiepoliticus gezien. Bij het 30.000 deelnemers tellende EenVandaag opiniepanel is Roemer derde geworden van alle politici, de parlementaire pers had hem eerder al een vierde plek toebedeeld.

> 'SPAAR BIBLIOTHEKEN BIJ BEZUINIGINGEN'

In het hele land worden bibliotheekfilialen met opheffing bedreigd door gemeentelijke en provinciale bezuinigingsplannen. Het Friese Dantumadiel is zo'n gemeente die plannen heeft om een of meer biebfilialen te sluiten. De lokale SP-afdeling is daarom actie aan het voeren voor het behoud van de bibliotheekfilialen. Afdelingsvoorzitter Reinze Visser: 'Dantumadiel wil waarschijnlijk alleen de bibliotheek in het gemeentehuis openhouden. De twee bibliotheken voor de bewoners van de negen andere dorpen gaan mogelijk dicht door bezuinigingsplannen, terwijl die bibliotheken wel goed bezocht worden. De gemeente maakt het zo voor jongeren en ouderen wel erg moeilijk om een boek te lenen. Door het weinige openbaar vervoer kun je niet even heen en weer naar Dantumadiel, en de winkels verdwijnen ook steeds meer uit de kleine dorpen. Het is

daarom heel belangrijk voor de bewoners van kleine kernen om de dorpsbibliotheken te behouden, desnoods met behulp van vrijwilligers.'

SP-Kamerlid Jasper van Dijk heeft steun van een meerderheid van de Tweede Kamer gekregen voor zijn pleidooi tegen dit soort lokale bezuinigingen. Van Dijk: 'Bibliotheken zijn de toegangspoort tot informatie en literatuur voor jong en oud en rijk en arm. Daar moeten we zuinig op zijn. Ook de regering stelt in het regeerakkoord dat bibliotheken belangrijk zijn, maar dat is een lege huls zolang het vooral een lokale kwestie is. Vandaar dat ik heb voorgesteld om de daad bij het woord te voegen. De regering gaat nu in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om de bibliotheken zoveel mogelijk te sparen.'

foto Eworm

‘EEN VAN DE MEEST ROBUUSTE PENSIOENSTELSLS TER WERELD’

APG-topman Dick Sluimers pleit net als de SP voor realistische boekhoudregels voor pensioenfondsen, om paniekvoetbal te voorkomen. Maar een risicoloos pensioenstelsel zit er volgens hem niet in: ‘Risico’s uitbannen is onmogelijk, maar vergeet niet dat we een van de meest robuuste pensioenstelsels ter wereld hebben.’

APG houdt kantoor in een van de enorme gebouwen achter Station Zuid in Amsterdam. Veel glas, marmer en ruime, comfortabele fauteuils. De lift gaat van de begane grond naar vijftienhoog in enkele seconden. Vanuit de wachtruimte hoor ik de woordvoerder van bestuursvoorzitter Dick Sluimers aan de secretaresse vragen: ‘Zijn onze socialistische vrienden er al?’ Als blijkt dat we maar een paar meter van hem verwijderd zijn, verklaart hij lachend: ‘Ja, Dick is een liberaal, maar vreemd genoeg deelt hij een aantal belangrijke opvattingen met jullie.’ Sluimers schreef mee aan de financiële paragraaf van het recente VVD-verkiezingsprogramma.

De Algemene Pensioen Groep (APG) is een van de vier grootste uitvoeringsorganisaties van de collectieve pensioenen. Hier worden beslissingen genomen over het beheer van bijna een derde van de Nederlandse pensioenen. In totaal zijn er maar liefst vierduizend werknemers voor APG in touw om het vermogen van de aangesloten pensioenfondsen op peil te houden en te zorgen dat de betreffende pensioengerechtigden hun geld ontvangen. ‘Het gaat dan ook om de pensioenen van zo’n vierenhalf miljoen mensen’, vertelt Sluimers, de man die verantwoordelijkheid draagt voor honderden miljarden euro’s aan beleggingen. Maar, zo moet hij toegeven, op de financiële wereldmarkt zijn dat geen schokkende bedragen. ‘In termen van institutionele beleggers staan we misschien op de dertigste of veertigste plaats in de wereld.’ Daarmee is de invloed van APG op schommelingen op de financiële markten en economische crises uiterst beperkt, lijkt hij te willen zeggen. Het is eerder andersom: ons pensioenstelsel is overgeleverd aan de nukken van de markt.

En als we de kranten en sommige politici mogen geloven, staan onze pensioenen op instorten. Maar dat beeld wil Sluimers graag ontcrachten.

› Moeten we ons zorgen maken over onze toekomstige pensioenen?

‘Er is in Nederland een behoorlijk groot gat tussen wat mensen van een pensioenfonds verwachten en wat een pensioenfonds in alle redelijkheid kan bieden. Ik was vanochtend bij de tandarts en die vertelde dat zijn opgebouwde pensioenrechten met tien procent worden gekort. Ook had hij een brief gekregen waarin stond dat die rechten in toenemende mate op en neer zullen gaan met de beleggingsresultaten. Een schande,

vond hij. Maar het lastige is dat het niet alleen een schande is, maar ook een feit. Het pensioen wordt steeds afhankelijker van de beleggingsresultaten.’

› Wordt er dan niet te veel gegokt met onze pensioenpot?

‘Beleggen is risicovol. We zouden ervoor kunnen kiezen om alleen in obligaties te beleggen. Die zijn relatief veilig – niets is altijd 100 procent veilig – maar leveren ook veel minder op: zo’n 3,5 procent per jaar. Als de pot met 3,5 procent per jaar groeit, kun je de gepensioneerden elk jaar hetzelfde bedrag blijven betalen. Maar door inflatie wordt dat bedrag wel steeds minder waard, mensen kunnen er minder voor kopen. En mensen willen graag een waardevast pensioen. Compenseren van de waardevermindering heet ‘indexeren’. Als we alleen nog beleggen in die relatief veilige obligaties, is er geen geld voor indexatie. Tenzij de premies enorm omhooggaan.’

› Waarom kon dat zo’n twintig jaar geleden dan wel, zekerheid bieden én indexeren?

‘Omdat toen het grootste deel van de pensioenen werd betaald uit zekere premies en relatief een klein deel uit minder zekere beleggingen. Dat is door de forse groei van pensioenvermogens de afgelopen jaren zeer sterk veranderd. De pensioenen worden nu grotendeels betaald uit vermogensopbrengsten en veel minder uit premies’.

› **En waarom kunnen mensen niet zelf kiezen voor meer of minder risicovolle beleggingen?**

‘In Amerika kan dat, daar hebben ze amper collectieve systemen en wordt alles veel individueel geregeld. Wat zie je dan? Al die individuele contracten kosten enorm veel. Tot wel 25 procent van de inleg is nodig om het allemaal geregeld te krijgen, geld dat dus niet meer voor de pensioenen gebruikt kan worden. Collectieve pensioenfondsen zijn gemiddeld maar 4 procent kwijt aan kosten – wij zelfs maar 2 procent. Verder bieden collectieve fondsen mensen bescherming tegen beleggingsrisico’s. Als het even minder gaat, valt een groot fonds niet om. Een individuele belegger wel.’

› **Dat zeiden ze ook van de banken...**

‘Maar wij zijn geen bank. Er zijn grote verschillen. Een bank leent geld en verhandelt dat. Een bank hoeft maar ruwweg 10 procent van zijn verplichtingen in kas te hebben. Een pensioenfonds moet 105 procent van zijn verplichtingen in kas hebben. Wij speculeren niet met geleend geld; wij beheren kapitaal. De laatste maanden belden er weleens mensen: “Wordt mijn pensioen volgende maand nog wel betaald?” Ja, natuurlijk wordt dat nog betaald. En over twintig jaar ook nog. En over nog langer nog steeds. Volledig uitbannen van risico’s is niet mogelijk, maar vergeet niet dat we een van de meest robuuste pensioenstelsels ter wereld hebben.’

› **Waarom schreven de kranten van de zomer dat ik me zorgen moet maken en nu dat het toch wel meevalt?**

‘Om te berekenen of fondsen genoeg dekking hebben, wordt er gerekend met een rekenrente – het toekomstig rendement. Stel dat jij volgend jaar iemand 1000 euro moet geven. Hoeveel moet je dan vandaag op de bank zetten? Als je vandaag mag rekenen op 3 procent rendement, dan heb je met 970 euro voldoende dekking. Is die rente morgen 5 procent, dan heb je genoeg aan iets meer dan 950 euro. De vraag is nu met welk toekomstig rendement je mag rekenen. We moeten van de overheid met de huidige lage dagrente rekenen als toekomstig rendement. Die dagrente ligt momenteel op 3,5 procent. Dat is een puur boekhoudkundige aanname, want in 2010 hebben wij voor onze pensioenfondsen zo’n 12 à 13 procent rendement verdiend. Dat verschilt nogal. Vandaar dat ik al lange tijd pleit om met een gemiddelde rente over bijvoorbeeld vijf of zeven jaar te werken. Dat is veel reëler. Toenmalig minister van Sociale Zaken Donner heeft de onzekerheid over de pensioenen gevoed door met kortetermijn-criteria te suggereren dat we in zwaar weer zaten. Boekhoudkundig klopte dat, maar feitelijk helemaal niet. Een pensioenfonds is een mammoettanker; wij kijken dertig jaar vooruit bij onze beleggingen. Maar met die dagrente loop je het risico de mammoettan-

ker te gaan besturen als een speedboot. Dat kan helemaal niet.’

› **U pleit tegen individuele pensioenvoorzieningen en voor een collectief systeem; u staat een langetermijn-beleggingsvisie voor. Wonderlijke liberaal bent u.**

‘En in de voorstellen van Paul Ulenbelt over een realistischer rekenrente kan ik me dus ook vinden. Maar in tegenstelling tot de SP vind ik dat we door de vergrijzing gedwongen worden om kritisch naar de pensioenleeftijd te kijken. Tevens vind ik niet dat we moeten streven naar risicoloze pensioenfondsen. Ik vind juist dat we mensen ervan bewust moeten maken dat pensioenbeleggingen wel risico dragen. Niet dat dan hun pensioen verdwijnt bij slechte resultaten, maar de hoogte van de opgebouwde pensioenrechten kan wel fluctueren. Dat moet eerlijk worden gecommuniceerd.’

tekst Daniël de Jongh
foto's Karen Veldkamp

www.sp.nl/beschermdepensioenen

**UITNODIGING: 29 JANUARI
THEMADAG ‘(ON)ZEKERPENSIOEN’**

Zaterdag 29 januari organiseert de SP een themadag over de toekomst van ons pensioenstelsel. Onder anderen fractievoorzitter Emile Roemer, hoogleraar economie Sweder van Wijnbergen en NVOG-voorzitter Martin van Rooijen zullen spreken en debatteren. Ook is er volop gelegenheid om vragen te stellen.

SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt: ‘We willen die dag met deskundigen en geïnteresseerden proberen een antwoord te vinden op de vraag: hoe zorgen we ervoor dat het pensioen dat mensen hun hele leven opbouwen een zekerheid blijft, in plaats van een onzekerheid?’

De bijeenkomst vindt plaats van 11.00 tot 15.00 uur in de Jaarbeurs Utrecht (Beatrixgebouw). Vooraf aanmelden via www.sp.nl/onzekerpensioenen. Geen internet? Meld u dan telefonisch aan bij de SP-Tweede Kamerfractie, (070) 318 3044.

GEERT REUTEN OVER KAPITALISMEKRITIEK

WIE Dr. Geert Reuten (1946), universitair hoofddocent economie Universiteit van Amsterdam, sinds 2007 Eerste Kamerlid, SP-woordvoerder economische zaken en financiën

NAAR AANLEIDING VAN '23 dingen die ze je niet vertellen over het kapitalisme'

23 dingen die ze je niet vertellen over het kapitalisme, Ha-Joon Chang
ISBN: 978 90 468 0931 0
november 2010, 320 pagina's
Uitgeverij Nieuw Amsterdam, € 19,95

WAT ZE ONS NIET

Het boek van econoom Ha-Joon Chang van de vermaarde universiteit van Cambridge bevat 23 maal kritiek op 'de "waarheden" die de vrijemarktadepten aan de man brachten.' Arme landen worden beter van de vrije markt? Klopt niet. Voor goed economisch beleid heb je economen nodig? Nee hoor. In begrijpelijke taal met tot de verbeelding sprekende voorbeelden geeft Chang weerwoord op tal van standaardargumenten voor het kapitalisme die iedereen wel kent van politieke discussies, bijvoorbeeld op verjaardagsfeestjes.

Geert Reuten, hoofddocent economie aan de Universiteit van Amsterdam en Eerste Kamerlid voor de SP, kan zich vinden in veel van de kritiek van Chang. Al vindt hij die kritiek nog niet ver genoeg gaan. Volgens hem worden de problemen met het kapitalisme niet alleen veroorzaakt door de vrije markt, maar zit het probleem veel dieper. En, vertaald naar de politieke situatie van nu: de belastingplannen van het kabinet-Rutte maken het volgens Reuten alleen nog maar erger, terwijl het ook anders had gekund.

› Wat wordt er volgens u niet verteld over het kapitalisme?

'Geld en winst zijn de maat der dingen en een doel op zich geworden, in plaats van geluk. Dat geld en de macht erover zijn vervolgens ook nog eens ongelijk verdeeld. Mensen worden geboren met bepaalde

bedrijf en verliezen eigenlijk alles als ze hun baan kwijt raken. Een aandeelhouder heeft vaak aandelen bij meerdere bedrijven en verliest hooguit een deel van zijn geld als het misgaat.'

› Wat wordt ons niet verteld over het huidige kabinetsbeleid?

'Er wordt gezegd dat iedereen moet inleveren vanwege de financieel-economische crisis. Veel mensen accepteren dat, maar het blijkt helemaal niet te kloppen. Toen we door gingen vragen bij het kabinet bleek ineens dat de 25 procent mensen met de hoogste inkomens helemaal niets inlevert, of er zelfs op vooruitgaat! We leveren dus niet allemaal in, en de ongelijkheid wordt juist verder vergroot door dit kabinet. Rijke mensen verwijzen dan graag naar de 52 procent belasting die ze moeten betalen, maar

'De 25 procent mensen met de hoogste inkomens levert helemaal niets in, of gaat er zelfs op vooruit!'

talenten en leren vaardigheden aan tijdens hun opvoeding. Maar voor die talenten en vaardigheden wordt binnen het kapitalisme niet hetzelfde betaald. Bovendien zorgt het kapitalisme er niet voor dat werken het beste naar boven haalt bij mensen. Alleen datgene wat de meeste winst oplevert wordt gestimuleerd. Werknemers zouden ook veel meer invloed moeten krijgen op het beleid van hun bedrijf dan gebruikelijk is in het kapitalisme. Nu draait het alleen om het belang van de aandeelhouders, maar het belang van de werknemers is minstens zo groot. Werknemers werken vaak bij één

dat betalen ze alleen over het laatste deel van hun inkomen. Iemand met een inkomen van 90.000 euro betaalt over het hele inkomen gemiddeld 40 procent belasting. Maar door de hypotheekrente-aftrek betaalt diezelfde persoon – met een hypotheek op een woning die bij zijn inkomen past – nog maar 28 procent belasting. Het wrange is dat het rijke deel van de bevolking het meest geprofiteerd heeft van de goede jaren voor de crisis, maar nu niet betaalt voor de gevolgen van de crisis. In tegenstelling tot de rest van Nederland profiteren zij nog steeds van ons financiële systeem.'

VERTELLEN

› Het beleid levert in elk geval 18 miljard euro op.

‘Nee, ook niet. Het Centraal Plan Bureau heeft de regering al gewaarschuwd dat door de overheidsbezuinigingen de economische groei daalt. Hierom dragen de bezuinigingen maar voor de helft bij aan de vermindering van het overheidstekort. Rutte wil 50.000 ambtenaren ontslaan, terwijl in deze tijd van crisis de banen sowieso al niet voor het oprapen liggen. Die mensen hebben de komende tijd minder inkomen en kunnen daardoor ook minder besteden. Als zij minder kunnen kopen, gaat het ook slechter met bedrijven, waardoor er nog eens 60.000 mensen hun baan zullen verliezen. Bij elkaar opgeteld zijn er straks door het kabinetsbeleid 110.000 extra werklozen. Die komen nog eens bovenop de 135.000 mensen die hun baan al verloren hebben door de crisis. Behalve de grote gevolgen voor deze mensen en hun kinderen, kunnen zij door hun lagere inkomen ook minder belasting betalen. De 18 miljard aan geplande bezuinigingen leveren daarom uiteindelijk maar voor 10 miljard voordeel op voor de overheid. Dit allemaal volgens berekening van het Centraal Planbureau. Nederland zal dus moeilijker herstellen van de crisis doordat bedrijven minder snel kunnen groeien.’

› En zo krijgen de banken alsnog de rekening gepresenteerd.

‘Integendeel. De regering zegt voor een

bankenbelasting te zijn, maar alleen in Europees verband. Die belasting komt er dus voorlopig niet. Ondertussen verlaagt de regering wel de vennootschapsbelasting – de belasting op winst – terwijl die in Nederland al laag is ten opzichte van de omringende landen. Juist de banken profiteren van die belastingverlaging, doordat zij ongewoon veel winst maken. De 15 jaar voorafgaand aan de crisis hebben bedrijven gemiddeld 8 procent winst per jaar geboekt. In diezelfde periode behaalden de banken, na betaling van alle belastingen, 15 procent winst. Die

winst is volledig ten goede gekomen aan de aandeelhouders van de banken: de pensioenfondsen, verzekeraars en de rijkste Nederlanders. Normaal gesproken maak je in het kapitalistische systeem winst door risico te lopen. Maar toen de crisis uitbrak droegen de aandeelhouders niet het risico; dat deden wij met z'n allen door de ingrepen van de Nederlandse Staat. In de goede jaren zijn de rijke mensen dus nog rijker geworden door de banken, maar nu de crisis is uitgebroken zitten wij op de blaren en profiteren zij nog steeds.’

› Wat is uw alternatief?

‘De kloof tussen arm en rijk wordt door de belastingplannen van het kabinet alleen maar versterkt. Uiteraard zou de hypotheekrenteaftrek aangepast moeten worden, en de winst van de banken kan eerlijker verdeeld worden. We kunnen een belasting heffen op de winst die banken extra maken ten opzichte van andere bedrijven. Of zoals in Engeland de banken dwingen om 75 cent af te dragen voor iedere 1000 euro die ze uitlenen. In tegenstelling tot andere bedrijven dragen we bij banken met z'n allen het

‘Het kapitalisme zorgt er niet voor dat werken het beste naar boven haalt bij mensen’

risico. Het is dan niet meer dan terecht dat we ook meedelen in de extra winst die ze maken. Met een bankenbelasting betalen de allerrijksten mee aan de crisis, in plaats van de mensen die al moeite hebben om rond te komen. Zo maken we de kloof tussen arm en rijk kleiner, en niet groter zoals dit kabinet doet.’

tekst Jola van Dijk
illustratie Marc Kolle

 www.sp.nl/geld

VERMOGEN HUISHOUDENS IN ONBALANS

Gemiddeld vermogen per huishouden in 2010 (euro)

Armste 20%
- 25.000

20-40%
10.000

40-60%
40.000

60-80%
165.000

Rijkste 20%
650.000

De rijkste 7% bezit ruim de helft van het totale vermogen. Slechts 3% extra vermogensbelasting op deze topvermogens levert de staat 18 miljard euro op.

BANKEN NIET ZIELIG

Vermogen banken
x miljard euro

SHARON GESTHUIZEN IN NIGERIA

‘CORRUPTE OVERHEID EN OLIEMAATSCHAPPIJEN STEUNEN ELKAAR’

Door aanhoudende olie lekkages in het West-Afrikaanse Nigeria zijn er grote milieuproblemen. Volgens Shell is de Nigeriaanse bevolking zelf verantwoordelijk. SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen zag met eigen ogen dat het anders ligt: ‘De bevolking zit knel tussen bedrijven en overheden.’

SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen ging vlak voor de kerst een paar dagen naar Nigeria om te onderzoeken welke gevolgen de grootschalige oliewinning in de Nigerdelta voor de bevolking heeft. Al tientallen jaren zorgt oliewinning daar voor extreme milieuproblemen. Hele gebieden zijn bezaaid met plassen olie, schoon drinkwater is er bijna niet en landbouw en veeteelt zijn vrijwel onmogelijk. De straatarme bevolking ziet helemaal niets terug van alle rijkdom die bedrijven als Shell daar uit de grond pompen. De regering doet niets voor hen, hoewel een zeer groot deel van de winst door die regering wordt opgestreken. Aanleiding van Gesthuizen's bezoek is de hoorzitting die in januari plaatsvindt in de Tweede Kamer: ‘De SP vraagt al jaren aandacht voor deze situatie. En heeft een hoorzitting aangevraagd toen er eindelijk bredere erkenning kwam dat Shell in Nigeria op zijn zachtst gezegd niet zo duurzaam bezig is. Dat was al bekend, door reportages en door

rapporten van onder andere Amnesty International en Milieudefensie. Maar een paar maanden geleden gooide de Dow Jones-index van de aandelenbeurs in de VS Shell uit de lijst van ‘duurzame bedrijven’. Toen kon niemand volhouden dat er weinig aan de hand is.’

Vervuiling

Gesthuizen sprak in Nigeria met mensen

‘Vervuiling van water, grond en lucht maakt normaal leven onmogelijk’

van Shell, vertegenwoordigers van de overheid, lokale journalisten, activisten en natuurlijk met mensen die in de vervuilde gebieden wonen. Gesthuizen: ‘Door slecht

onderhoud, ongelukken en het illegaal aftappen van olie is de vervuiling in de Nigerdelta onvoorstelbaar. Dit is al tientallen jaren aan de hand. Ik sprak met journalisten daar, en die vroegen mij terecht waarom het zolang heeft geduurd voordat de Nederlandse politiek zich hiermee ging bemoeien. Shell is immers een – deels – Nederlands bedrijf. Ik heb zelf ook gemerkt dat ministers en staatssecretarissen niet stonden te springen om zich uit te laten over wat er aan de hand is.’

Er zit veel olie in de grond in Nigeria. Behalve Shell zitten er in het land Amerikaanse, Canadese en Franse oliemaatschappijen. De oliemaatschappijen zijn verenigd in joint ventures waarin de Nigeriaanse overheid een meerderheid heeft. Het land profiteert dus wel degelijk van de olie-

opbrengsten. Gesthuizen: ‘Zoals wel vaker is er een heel klein deel van de Nigerianen die wél profiteren van de olie. Een groot deel van de bevolking heeft alleen maar last van

Benin City, op de achtergrond verkiezingsposters voor april 2011

de winning – vervuiling van water, grond en lucht waardoor een normaal leven in de delta onmogelijk wordt. De overheid doet niets voor deze mensen. Er is nauwelijks sprake van een elektriciteitsnetwerk en stromend water. Scholen, ziekenhuizen: op de overheid hoeven de mensen niet te rekenen. De mensen die wél profiteren sturen hun kinderen naar Europese of Amerikaanse scholen en universiteiten, en gaan als ze ziek zijn naar klinieken in het buitenland. Onbeschrijfelijk dat een regering zo slecht voor haar onderdanen zorgt.'

'Zelf verantwoordelijk'

Gesthuizen sprak met Mutiu Sunmonu,

Managing Director en landelijk bestuurder van Shell Nigeria. Ze vroeg hem of Shell zich verantwoordelijk voelt voor de problemen in de Nigerdelta. Zijn reactie is volgens Gesthuizen tekenend voor de houding van Shell: 'Hij stelde dat de bevolking in Nigeria zelf verantwoordelijkheid moet nemen voor haar situatie. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Deze mensen hebben geen land, geen huis, geen inkomen. Er is bovendien vrijwel geen rechtszekerheid. In het zuiden zijn milities actief, die strijden onder andere tegen de oliemaatschappijen. En de corruptie is enorm. Tot op het hoogste niveau worden hier mensen omgekocht.' Gesthuizen vindt dat Shell zich moet bezin-

nen op de rol van het bedrijf in dit systeem: 'Oliemaatschappijen weten precies hoe het zit. Maar vergeet niet dat Shell maar liefst 12 procent van haar wereldwijde oliewinning in Nigeria doet. Ze moeten met het regime samenwerken, anders valt er niets te verdienen. Shell wijst de corruptie aan als schuldige van de vervuiling. Op zich deels terecht. Maar tegelijkertijd werkt het bedrijf nauw samen met die corrupte overheid.' Uit documenten, gelekt via Wikileaks, blijkt dat Shell naar eigen zeggen de overheid 'geïnfiltreerd' heeft. In reactie daarop stelt Shell nu dat het gaat om uitwisselingsprogramma's om wederzijds expertise te bevorderen. Hoe dan ook een innige samenwerking.

Gesthuizen in gesprek met Ibim Semenitari, commissaris in de Niger delta

Sharon Gesthuizen en haar begeleider Sunny Ofehe spreken met Ledum Mitee (rechts). Mitee leidde de commissie die oplossingen moest aandragen voor de situatie in de Nigerdelta

Sharon Gesthuizen filmde het affakkelen van dichtbij. Op de SP-website is het indrukwekkende filmpje te bekijken.

Illegaal aftappen

Door het bezoek aan het gebied kwam Gesthuizen erachter hoe ingewikkeld het is: 'Shell zegt dat tweederde van de vervuiling wordt veroorzaakt door sabotage door de bevolking. Ten eerste: dat betekent nog altijd eenderde door hun eigen slechte onderhoud – volgens hun eigen cijfers! Maar belangrijker: zit die lokale bevolking er wel echt achter? Er wordt meestal in één keer heel veel olie gebunkerd – zo heet het illegaal aftappen van olie. Zulke grote, goed georganiseerde acties kunnen alleen in opdracht van, en dus ten gunste van, invloedrijke mensen gebeuren. Ik heb met eigen ogen gezien dat er onder toezicht van Nigeriaanse militairen olie wordt gebunkerd. Het gebeurt in het openbaar. Iedereen weet het. Shell ook, maar Shell geeft toch de lokale bevolking de schuld. Ik heb ze gevraagd: waarom stellen jullie dat niet aan de kaak? Het antwoord blijft vaag. Ik snap wel dat het gevaarlijk is om openlijk kritiek te leveren, Shell moet ook denken aan de veiligheid van hun mensen daar. Maar uiteindelijk is het resultaat

dat de oliemaatschappijen en de corrupte overheid elkaar steunen, en dat de gewone Nigerianen knel zitten.'

Stoppen met affakkelen

Een van de problemen in de Nigerdelta is het affakkelen van gas. De olie in Nigeria is erg gasrijk. In plaats van dit gas op te vangen – het zou goed bruikbaar zijn als brandstof – wordt het op grote schaal opgebrand: afgefakkeld. Gesthuizen zag het van dichtbij: 'Nog los van het feit dat het absoluut niet duurzaam en efficiënt is, is het vooral voor de bewoners een zware last. Een van de meest indrukwekkende momenten tijdens mijn bezoek was toen we door een klein dorpje in de jungle reden, waar op een paar honderd meter afstand enorme vlammen de lucht in schoten. Zoveel milieuverwoestend geweld op een paar honderd meter afstand van een plek waar kinderen opgroeien. In Nederland zou dat ondenkbaar zijn. De rook, de viezigheid, de rommel waarin deze kinderen opgroeien: dat vond ik heel confronterend. Dat contrast, de verspilling

en vervuiling op enorme schaal, vlakbij een kwetsbare samenleving, staat voor mij symbool van het probleem in Nigeria.' Shell is begonnen met het afvangen in plaats van affakkelen van gas. De Nigeriaanse regering wijst naar de oliebedrijven: zij moeten alles opruimen en stoppen met affakkelen. Maar ze handhaven niet.

Openheid

Op 26 januari is er in de Tweede Kamer een hoorzitting, op verzoek van Gesthuizen. Het onderwerp is maatschappelijk verantwoord ondernemen in West-Afrika. Gesthuizen wil graag vertellen hoe zo iets gaat: 'Het gaat over Shell in Nigeria. Dat was ook de titel die ik voorstelde. De VVD wilde vervolgens de titel veranderen. Om de VVD mee te krijgen, vonden de andere partijen dat wel oké. Toen dat erdoor was, ging de VVD eisen dat er dan ook mensen uit andere landen kwamen, dat er experts over maatschappelijk verantwoord ondernemen aan het woord kwamen. Zij wilden de discussie veel breder maken om zo de aandacht af te leiden van Shell en Nigeria. Maar dat gaan we niet doen.' Gesthuizen wil met de hoorzitting vooral openheid en discussie bevorderen: 'We moeten ervoor zorgen dat de waarheid bovenkomt, ook in het openbaar. Waar worden er fouten gemaakt? In hoeverre is het niet op orde bij Shell? Misschien kan de regering met kritisch visumbeleid voorkomen dat mensen corruptiegeld komen uitgeven in Nederland. Dat moet je internationaal aanpakken, dus moet de regering dat op de internationale agenda zetten. Oze europarlementariër Dennis de Jong gaat proberen een Europese hoorzitting te organiseren. Het is tijd voor openheid en diplomatieke druk. Daar ga ik voor pleiten.'

Sunny Ofehe van de 'Hope for the Niger Delta Campaign' begeleidde Gesthuizen door het corrupte land

 Dossier Nigeria op:
www.sp.nl/economie/dossier

tekst Diederik Olders
foto's Sharon Gesthuizen en Sunny Ofehe

> ZOUTLOOS?

De gemeente Voorschoten waarschuwt liever voor de gevaren van sneeuw dan dat ze de gevaren voorkomt. De gemeente heeft namelijk niet gestrooid, waardoor wegen nauwelijks begaanbaar waren en de fietspaden dichtgesneeuwd. Maar daar werden de inwoners dan wel voor gewaarschuwd met borden bij alle toegangswegen. Om hun ongenoegen met dit strooi-beleid te uiten heeft de lokale SP protestborden geplaatst met de tekst 'Grote schoonmaak? Waar is het zout?' SP-Statelid Erik Maassen uit Voorschoten: 'Het maken van die waarschuwborden heeft honderden euro's gekost. Dat had de gemeente beter in strooizout kunnen investeren. Dan was de weg veiliger geweest.'

> GROENE GERRIE

De Arnhemse SP-wethouder Gerrie Elfrink is de op een na klimaatvriendelijkste wethouder van Nederland. Uit onderzoek van het FairClimateFund en VARA's Vroege Vogels onder wethouders van de twintig grootste gemeentes blijkt dat wethouders vaak meer CO₂ uitstoten dan het landelijk gemiddelde van 4,0 ton per persoon per jaar. Elfrink is een positieve uitzondering met zijn 2,1 ton persoonlijke uitstoot, omdat hij geen auto heeft en geen vakantievluchten maakt naar het buitenland. Benieuwd naar uw eigen uitstoot en mogelijkheden om die te reduceren of te compenseren? Op FairClimateFund.nl kan iedereen zijn eigen uitstoot berekenen.

> TOCH KERSTBOMEN IN HULST

In 2009 dreigden ze al te verdwijnen en in 2010 wilde de gemeente Hulst definitief geen kerstbomen meer plaatsen. De lokale SP snapt niet waarom een nieuwjaarsreceptie wel onder de 'kerntaken' van de gemeente zou vallen, maar het plaatsen van kerstbomen voor saamhorigheid en leefbaarheid niet. Daarom hebben lokale SP'ers en ondernemers op eigen initiatief prachtig versierde kerstbomen verspreid in de veertien kernen van Hulst.

foto Fietsberaad

> POLITIE NIET WINTERKLAAR

Minister Opstelten van Veiligheid lukt het maar niet om de politie winterklaar te krijgen. Na vragen van SP-Kamerlid Ronald van Raak zijn de bezuinigingen op bontmutsen en thermokleding inmiddels teruggedraaid. Inmiddels is duidelijk geworden dat een aantal korpsen ook niet over winterbanden beschikt. Van Raak: 'Korpsen kunnen hun agenten niet zo in de kou

> EUROPA WEER CORRUPTER

Europa en de wereld zijn wederom corrupter geworden, volgens de corruptiebarometer van de internationale organisatie Transparency International. 73 procent van de Europeanen geeft aan dat corruptie toeneemt, en drie op de vier Europeanen heeft geen vertrouwen in de anticorruptie-inspanningen van hun politieke leiders. SP-Europarlementarier Dennis de Jong roept daarom op tot Europese actie: 'Tot nu toe heeft de verantwoordelijk Eurocommissaris alleen een rapport toegezegd. Dat is veel te weinig, dus heb ik tien speerpunten geformuleerd om nu mee aan de slag te gaan. Zo moeten Europese politici en ambtenaren met strenge gedragsregels zelf het goede voorbeeld geven. Ook moeten journalisten en klokkenluiders beter beschermd worden. Bedrijven die veroordeeld zijn wegens corruptie moeten op een zwarte lijst gezet worden, en Europese lidstaten moeten actief controleren en informatie uitwisselen.'

laten staan. De veiligheid van agenten en burgers is in het geding nu wederom blijkt dat een aantal korpsen niet winterklaar is. Bij gladheid moet de politie goede winterbanden hebben om te voorkomen dat ze vast komen te staan of van de weg glijden. Dat dit niet in alle korpsen gebeurt, vind ik onbegrijpelijk.'

OP NAAR DE 200 AFDELINGEN!

> WERKGROEP OVERBETUWE VAN START

Het oprichten van een SP-afdeling begint met een actieve werkgroep. Tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen werden twee SP-leden uit de Gelderse gemeente Overbetuwe door hun afdelingsvoorzitter uit Nijmegen aan elkaar voorgesteld. Jeroen Kolkman en Hildo Muts wilden allebei dat de SP ook in Overbetuwe actief zou worden, maar wisten tot dan toe niet van elkaars bestaan. Sinds die eerste kennismaking is het snel gegaan. Om te beginnen hebben ze samen alle zeventig leden in hun gemeente gebeld. Kolkman: 'Een paar mensen folderden al eens tijdens verkiezingen en wilden net zoals wij ook meer doen voor de SP. Na de zomervakantie hebben we meegedaan met de regionale actie voor goederenvervoer over de IJssellijn, want die spoorlijn begint hier.' Sindsdien is het aantal actieve SP'ers in Overbetuwe al naar tien gegroeid. 'Doordat bekend werd dat we als SP actief waren in Overbetuwe, hebben twee mensen zich al uit zichzelf bij ons aangemeld. En nu zijn we met onze eerste lokale actie bezig voor veiligere fietspaden in Driel.' Veel bewoners van Driel zijn boos omdat de drukke toegangsweg geen aparte fietspaden heeft, maar even verderop in Elst wel. 'Alle aandacht van de politiek lijkt uit te gaan naar het grotere Elst, waardoor er weinig geld overblijft voor de verkeersveiligheid in de andere tien dorpen. Inmiddels hebben we al zo'n 400 handtekeningen opgehaald die we aan gaan bieden aan de gemeenteraad.'

De SP wil eind 2011 200 afdelingen hebben. Woon je in een gemeente die nog geen zelfstandige afdeling heeft, en zie je kansen, neem dan contact op met de voorzitter van de afdeling waar je onder valt. En kom in actie voor een sociale gemeente.

> BELASTINGGELD

De Arnhemse SP-fractie stort bijna 40.000 euro terug in de gemeentekas. Geld dat voor het grootste deel bestaat uit fractievergoedingen die niet uitgegeven zijn over de afgelopen vier jaar. De fractie krijgt jaarlijks bijna 20.000 euro, en houdt daar dus zowat de helft van over. Cris Lenting, fractievoorzitter van de SP in de Arnhemse gemeenteraad: 'Wij gaan spaarzaam om met belastinggeld en ik wil andere partijen oproepen hetzelfde te doen. De vergoedingen voor raadsleden en de onkostenvergoedingen gaan in 2011 omhoog. De SP pleit er juist voor om deze vergoedingen te verlagen.' Niet alleen in Arnhem stortte de fractie geld terug. In gemeentes waar de fractievergoedingen ruim zijn, is het een goede gewoonte van SP-fracties om niet alles op te maken. In onder andere Eindhoven, Hengelo en Amsterdam (zowel in de gemeenteraad als in de deelraden) werd er teruggestort. Ook bijvoorbeeld de SP-Statenfractie in Limburg is zuinig: waar fracties van de andere partijen afgelopen jaar hun budgetten flink verhoogd zagen, hield de SP-Limburg het bij het oude budget. En hield nog 10.000 euro over.

> HEERLENSSE BUS 39 OPNIEUW OPGESTART!

De SP in Heerlen heeft met succes gestreden voor goed openbaar vervoer. Ov-bedrijf Veolia en de Provincie besloten de lokale buslijn 39 op te heffen. Met 600 handtekeningen uit de wijk, unanieme steun van de Heerlense gemeenteraad en een heuse Bushaltepaal trok een klein leger actievoerders naar het Provinciehuis. De Provinciale SP diende een voorstel in om de bus voorlopig weer te laten rijden, dat een ruime meerderheid haalde.

SP-actievoerder Olivia Mous: 'En oh wee als iemand het in z'n hoofd haalt 'm weer van de weg te halen.'

> WEG MET DE STUDIEFINANCIERING!

In december lieten jongeren zich horen over het onderwijs. Er werd massaal gedemonstreerd tegen bezuinigingen in het hoger onderwijs. De jongeren van VVD, D66 en de Partij van de Arbeid konden niet achterblijven: zij voerden in december ook actie in Den Haag, onder andere vóór het afschaffen van de studiefinanciering. Ja u leest het goed: vóór het afschaffen van de studiefinanciering. De animo voor deze actie was... nou bekijkt u de foto maar, die van de manifestatie werd gemaakt.

> POSTAKKOORD: OOK DE POLITIEK IS NU AAN ZET

In december bereikten de vakbonden een principeakkoord met TNT. Volgens dat akkoord vallen er 2300 gedwongen ontslagen, de helft van het door TNT oorspronkelijk gewenste aantal. Het akkoord wordt voorgelegd aan de leden. De meningen lopen vooralsnog uiteen. 'Dit is helaas het hoogst haalbare', zegt postwerker Rob van der Post. 'Wat als je het bedrijf kapot staakt? Dat zou voor beide partijen nadelig zijn. Bovendien valt dan het pensioenfonds - dat onderdeel van het bedrijf is - ook om, wat desastreus zou zijn voor heel wat gepensioneerden. Met het actiecomité 'Red de Postbode' hebben we zeker wat bereikt, maar het is trots met een traantje.' Collega Leo Lamers ziet het akkoord echter totaal niet zitten. 'Het is veel te ondoorzichtig. Neem die 200 banen die gecreëerd worden in de Auto Unit, daarvan is helemaal nog niet duidelijk of ze er ook echt komen. Er is te weinig vertrouwen in de leiding van TNT.'

Volgens SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen is nu ook de politiek aan zet: 'Er is ooit afgesproken dat alle postbedrij-

foto FNV

ven per 1 januari 2011 al hun bezorgers een normaal arbeidscontract moeten bieden. Dit is nog lang niet zo.' Gesthuizen wil dat de regering nu in actie komt. Met GroenLinks en de PvdA regelde ze in de Tweede Kamer dat de regering moet

aangeven hoe het er nu mee staat. Gesthuizen: 'En daarna: handhaven. Alleen zo wordt de oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden in de postmarkt opgeheven.'

> HARD HART VOOR DE NATUUR

De organisatie 'Hart voor natuur' organiseerde op 2 januari overal in het land natuurtochten tegen de kabinetsbezuinigingen. SP-Statenfracties deden eraan mee. In Gelderland bij de Veluwezoom liepen Emile Roemer, zijn SP-fractiegenoot Henk van Gerven en PvdA-collega Job Cohen ook mee. Door de bezuinigingen van het kabinet (meer dan 40 procent) moet Staatsbosbeheer veel grond met verlies verkopen. Ook boswachters en fiets- en

voetpadenonderhoud staan onder druk. De aanleg van ecologische verbindingen gaat niet door en bijzondere plant- en diersoorten zullen verdwijnen. Emile Roemer pleitte om niet, zoals het kabinet, hard voor de natuur te zijn, maar om hart voor de natuur te hebben: 'Wat Rutte nu in een handomdraai afbreekt, kost ons straks decennia om weer op te bouwen. Daarom moeten we deze plannen voorkomen, en 2 maart is daar de eerste kans voor.'

HULPDIENST: DE SP TEN VOETEN UIT

Weet je niet precies hoe je bezwaar moet maken tegen de weigering van je uitkering, of heb je moeite met het invullen van de belastingaangifte? De medewerkers van de lokale hulpdiensten van de SP helpen iedereen.

‘Een man vroeg ons eens bij hem thuis langs te komen omdat hij last had van zijn gezondheid, vermoedelijk door de open geiser.’ Toen Coen Jeukens, hulpdienstmedewerker van de SP in IJsselstein bij de man langs kwam, schrok hij van wat hij aantrof: ‘Het plafond zag zwart, de muren waren vochtig en de verf bladderde al door de hoge luchtvochtigheid. We zijn op onderzoek uitgegaan bij de burens en troffen daar vergelijkbare problemen aan. Toen hebben we besloten om een grootse actie op te zetten, waardoor nu bijna alle 860 open geisers in IJsselstein door de woningcorporatie zijn vervangen.’ Wat begon met de individuele hulpvraag van één meneer, is uitgegroeid tot een succesvolle politieke actie waarmee het probleem meteen voor iedereen opgelost is.

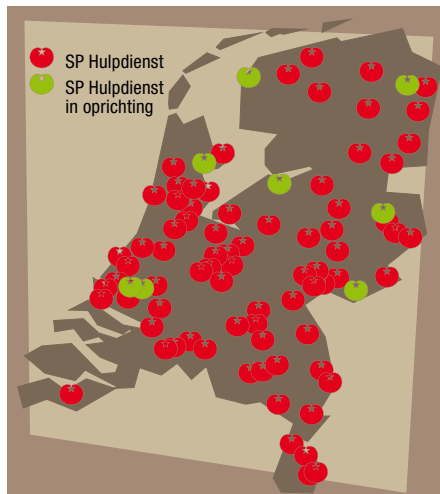
Jeukens kijkt dan ook met veel voldoening terug op deze actie, en alle andere mensen die hij samen met zijn twee collega's van de IJsselsteinse hulpdienst de afgelopen vijf jaar heeft kunnen helpen. ‘Nog voordat we officieel een afdeling waren, hadden we al een hulpdienst. Het past helemaal bij de manier van werken van de SP. Op deze manier komen we in contact met de mensen die nu door de bezuinigingen aan alle kanten gepakt worden, en kunnen we ze concreet helpen. Zo horen we ook over zaken waarvan we nooit gedacht hadden dat die in Nederland zouden gebeuren. Dat een woningcorporatie bijvoorbeeld zelf geld wil besparen door een veel te dure woning aan een invalide man op te dringen, en weigert hem aan een geschikte woning te helpen.’

In IJsselstein viert de hulpdienst inmiddels haar eerste lustrum, maar in Groningen waren de SP'ers er al wat eerder bij en vierden ze vorig jaar het dertigjarig bestaan. In 1979 begon de afdeling als een van de eerste in Nederland met de individuele hulpverlening. Net zoals in IJsselstein, waar zo'n vijftig mensen per jaar geholpen worden, liep het in het begin zeker geen storm bij de Groningse hulpdienst. Maar door jarenlang consequent reclame te maken en veel mondtot-mondreclame van tevreden cliënten draait de hulpdienst tegenwoordig overuren. Zo heeft de Groningse hulpdienst volgens coördinator Cristine van Dijk in 2009 alleen al met het invullen van belastingaangiftes meer dan 200.000 euro 'verdiend' voor de cliënten. ‘Vooral in de belastingtijd is het echt heel druk, maar we redden het doordat we inmiddels een team hebben van dertien hulpdienstmedewerkers. Met zijn allen helpen we ieder jaar meer dan duizend mensen op onze spreekuren. En dan rekenen we de hulpvragen per telefoon en e-mail nog niet eens mee.’

Eerste foto: Hulpdienstmedewerker Jan Hein Mastenbroek, advocaat uit Lucaswolde, helpt een cliënt (foto: Gregoire Ramakers). **Tweede foto en verder:** beelden van de open-geiseracties in IJsselstein naar aanleiding van een hulpdienstmelding (foto's: Coen Jeukens).

In omvang en leeftijd verschillen de hulpdiensten in IJsselstein en Groningen enorm, maar in essentie werkt de hulpdienst hetzelfde. Hulpdienstmedewerkers luisteren naar de cliënt, bespreken met het team wat de beste strategie is, en helpen de cliënt vervolgens op weg naar een oplossing. Van Dijk: 'Na afloop van een spreekuur bespreken we altijd hoe je dingen het beste aan kunt pakken en kunnen we de heftige verhalen die we horen even bij elkaar kwijt. Mensen vinden het vaak al heel fijn dat er bij de hulpdienst naar ze geluisterd wordt. We zijn geen loket, maar gaan echt het gesprek aan en behandelen mensen serieus en met respect.' Hulpdienstmedewerkers hoeven hiervoor geen juridische achtergrond te hebben, al is het natuurlijk wel handig. Van Dijk: 'Met je boerenverstand nuchter naar dingen kijken is soms beter dan hooggeleerd zijn maar de praktijk niet kennen. Bovendien is veel informatie op internet te vinden en je leert gaandeweg. Voor specifieke problemen verwijzen we mensen door, omdat we wel precies weten bij wie ze terecht kunnen. Wij staan vooral dicht bij de mensen en helpen ze bijvoorbeeld met het begrijpen van of-

tie op. We zijn geen partij die vanachter het bureau bepaalt wat goed is voor mensen. We koppelen de hulpverlening aan de politiek waardoor individuele klachten tot politieke vragen en acties kunnen leiden.'

In IJsselstein is er geen spreekuur waar mensen langs kunnen komen voor advies. Iedereen kan telefonisch of via de e-mail

van goede wil was, was het hele probleem al opgelost.' Aan de andere kant zijn er ook gevallen waarin de hulpdienst ondanks alle goede bedoelingen en inzet iemand niet verder kan helpen. Jeukens: 'Een moeder die na de dood van haar partner geen inkomsten meer had, doordat ze precies tussen twee wetten viel, schoot jammer genoeg financieel niets op met onze hulp. Maar naar zo iemand luisteren, haar steunen in haar strijd en uitspreken dat het niet aan haar ligt maar dat helaas zo geregeld is in Nederland, kan diegene ook al heel veel helpen.'

De vervelende praktische uitwerking van wetgeving blijft vaak onzichtbaar voor politici. Bij hulpdiensten wordt dit soort problemen wel zichtbaar, waarna ze door de SP-fractie in de gemeenteraad of de Tweede Kamer aangekaart worden. Andersom merkt de hulpdienst het ook meteen wanneer lokaal of landelijk het sociaal beleid verslechtert. Van Dijk: 'Ik hou mijn hart vast voor alle bezuinigingen op de Wajong en de WSW. Je merkt nu al dat mensen paniekerig worden en zich afvragen of hun baan bij de sociale werkplaats nog wel veilig is. In Groningen had de gemeente altijd een behoorlijk goed sociaal beleid, maar ook hier verandert nu het nodige bij de sociale dienst. We gaan het de komende tijd dus vast nog drukker krijgen bij de hulpdienst.'

'Je boerenverstand gebruiken is soms beter dan hooggeleerd zijn'

ficiële brieven of het aanvragen van een bijstandsuitkering. Vroeger hielp de ambtenaar je daarmee, nu krijg je een pakket mee naar huis dat ook voor ons ingewikkeld is. Niemand heeft meer tijd om mensen daarmee te helpen, dus komen ze bij ons terecht. Maar behalve praktische hulp, levert het werk van onze hulpdienst ook veel informa-

hulpvragen voorleggen aan de SP'ers. Soms is Jeukens dan wekenlang bezig om iemand te helpen, maar vaak is een kort gesprek al genoeg. 'Zo belde een man omdat hij een conflict had met de gemeente over zijn uitkering. Door even de betreffende ambtenaar te bellen en vervolgens aan de man uit te leggen hoe hij kon laten zien dat hij weer

tekst Jola van Dijk

 www.spnet.nl/hoewat/hulpdienst

Ook hulp nodig of wilt u juist anderen helpen? Kijk op uw lokale SP-website (bijvoorbeeld purmerend.sp.nl of heerlen.sp.nl) of bel de SP-voorzitter in uw gemeente.

VECHTEN IS HET ENIGE WAT HELPT

Zonder strijd verandert er niets. Zonder actie hadden we bijvoorbeeld geen algemeen stemrecht gekend. Ook pensioenen, AOW, werkloosheidsvoorziening en de ondernemingsraad zijn een gevolg van strijd. Die verworvenheden moeten altijd worden verdedigd, juist omdat het geen cadeautjes waren. Dat bleek afgelopen jaar weer.

Respect

2010 was het jaar van de schoonmakers. Ze voerden een maandenlange strijd voor loonsverhoging en respect. Beide wonnen ze. Aan het eind van het jaar kregen ze van de internationale vakbeweging ook nog een prijs: de wereldcup voor de beste vakbonds-campagne, die in november in Nagasaki werd uitgereikt. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau heeft de staking ervoor gezorgd dat de Nederlandse bevolking weer meer vertrouwen in de vakbeweging kreeg. Toen vervolgens vuilophalers in Amsterdam niet werkten op koninginnedag en hun Utrechtse collega's zich een dag later aansloten, kwam ook voor hen de overwinning: 170.000 gemeentebtenaren kregen een nieuwe cao, waarin niet de nullijn was opgenomen, maar een loonsverhoging.

Sociaal plan en loon

De problemen voor werknemers in 2010: reorganisaties en loonmatiging. Op 26 januari legden bij AkzoNobel en DSM in totaal meer dan duizend werknemers het werk neer; ze behaalden al zeer snel een goed resultaat. Bij Akzo ging het vooral om een sociaal plan in verband met reorganisatie en bij DSM was sprake van strijd tegen een nullijn. In maart staakte het personeel van cv-ketelfabrikant Nefit in Buinen voor een goed sociaal plan vanwege een verhuizing. Nog meer succesvolle stakingen: in maart staakten Poolse uitzendkrachten en voorkwamen ontslag van zes collega's bij uitzendbureau E&A; in april regelde het personeel van Rotterdams havenbedrijf ECT een loonsverhoging, net als bij Corus IJmuiden, waar slechts bedreigd werd met een staking. In juni staakte het personeel van de Rotterdamse containerterminal APM twee dagen tegen het ontslag van een collega – met succes. Een bijzondere staking was die van de spelers van voetbal-

club MVV in april. Zij weigerden te trainen omdat ze al weken geen salaris hadden ontvangen. Begin december begon een reeks stakingsacties bij de glasfabriek AGC Flat-glass in Tiel en Oosterwolde voor een betere cao. De onderhandelingen lopen nog.

Op de knieën

Zoals 2010 begon met een succesvolle staking, zo eindigde het ook met een aantal gewonnen acties. De postbodes van TNT bereikten na enkele stakingsdagen dat het aantal gedwongen ontslagen toch werd teruggebracht. Iets wat volgens de directie echt niet meer kon. Ook de stakers in de distributiecentra van Albert Heijn lieten zien dat het mogelijk is om zelfs een multinational te dwingen tot het betalen van meer loon. Door strategisch te dreigen met stakingen vlak voor kerst kregen ze de directie op de knieën.

Meer actie

Maar er was meer. Mensen hebben afgelopen jaar niet alleen gestaakt. Er waren bijvoorbeeld ook acties in de zorg, demonstraties van Philips- en Organonpersoneel, van ambtenaren in Den Haag, van vakbondsleden in Brussel. De demonstraties tegen bezuinigingen op kunst en cultuur, 150 gesubsidieerde werknemers die de hal van het Nijmeegse stadhuis bezetten, de manifestatie Armoede Werkt Niet, demonstraties van duizend Amsterdamse gemeentewerkers en van studenten tegen bezuinigingen op hoger onderwijs.

Pretje

Met zoveel actie lijkt staken haast gemakkelijk; je werkt niet en krijgt nog een uitkering van de bond ook. Toch is het geen pretje om je nek uit te steken. Er zijn nog steeds bedrijven waar de leiding al het mogelijke doet om

werknemers in het gareel te houden. Tijdens de schoonmaakstaking heeft een aantal bedrijven geprobeerd stakers te ontslaan, maar de directeur van HANOS-Groningen maakte het pas echt bont. Toen bij HANOS twee *organizers* van de bond op de stoep stonden voor een enquête, reed de directeur met zijn auto op hen in. Zijn uitspraak 'wacht maar tot Wilders aan de macht komt in Nederland, dan gaat er een heel andere wind waaien' spreekt daarbij voor zich.

Stilte voor de storm

De stakingsstatistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) over 2010 zijn nog niet gepubliceerd, maar het lijkt er sterk op dat er in 2010 niet vaker is gestaakt dan in 2009.

Sommigen verwachtten vanwege de crisis een grote golf stakingen en demonstraties. Mensen lijken eerder de kat uit de boom te hebben gekeken. In afwachting van de plannen van de nieuwe regering en mogelijk ook uit angst voor dreigende werkloosheid als er veel actie wordt gevoerd, hielden ze zich in. Werkgevers en het kabinet zetten grote groepen mensen met de rug tegen de muur. Terugvechten is dan het enige wat helpt. Dat dit zin heeft, hebben de wél gevoerde acties in 2010 afdoende laten zien.

tekst Sjaak van der Velden, vakbondshistoricus en hoofdredacteur van de Spanning.

In de Spanning van januari staat een uitgebreidere versie van dit artikel. Spanning is een uitgave van het Wetenschappelijk Bureau van de SP.

www.sp.nl/nieuws/spanning

BOER ZOEKT GROND

Er wordt op grote schaal landbouwgrond gekocht in arme landen, in onder andere Afrika. Landen die problemen met hun voedselzekerheid voorzien, kijken steeds meer naar het buitenland om rechten te verwerven op landbouwgrond. In China woont een vijfde van de wereldbevolking. Maar het land beschikt over minder dan een tiende van de bebouwbare grond in de wereld. Toen in 2008 de voedselprijzen omhoogschoten, werden landen met weinig landbouwgrond zich des te bewuster van hun afhankelijkheid van voedselimport. Landen met weinig landbouwgrond en veel geld (bijvoorbeeld ook Saudi-Arabië) willen dat nu voor zijn. China stimuleert bedrijven en ondernemers om in het buitenland grond aan te kopen; er zijn meer dan een miljoen Chinezen geëmigreerd om te gaan boeren in Afrika. Op de foto de ondernemende Chinese boer Lin Changming (rechts) op zijn akker in Zambia.

foto Paolo Woods Hollandse Hoogte

LINKSVOOR **'DE RODE DRAAD VAN DE BIJBEL VIND IK IN HET ROOD VAN DE SP'**

De 83-jarige Agnes Beckers uit Wageningen is al bijna zestig jaar non. Meelopen met demonstraties gaat door haar hoge leeftijd niet meer, maar mede dankzij haar computer is ze nog altijd actief voor de kerk, de SP en organisaties tegen armoede. Regelmatig is er een expositie van haar foto's, begeleid met inspirerende teksten en spreuken.

tekst Jola van Dijk
foto Karen Veldkamp

Waarom koos u voor het kloosterleven?

'Ik wilde met de bijbel als leidraad leven en werken. Ik heb wel een vriendje gehad en over trouwen en kinderen nagedacht, maar na drie jaar goed nadenken ben ik op mijn vierentwintigste het klooster ingegaan. Na twintig jaar in het klooster ben ik met drie andere zusters in een flat in Wageningen gaan wonen. De wereld ingaan paste binnen de vernieuwing van de kerk in de zestiger jaren.'

Voor welke kloosterorde binnen de katholieke kerk hebt u gekozen?

'De kritische Dominicanessenorde waarbij je de gelofte van armoede aflegt. Een rijke kerk kan geen solidariteit met armen verkondigen als ze zelf te veel bezig is met bezittingen.'

Heeft u dan geen bezittingen?

'Natuurlijk wel. Mijn camera bijvoorbeeld. Altijd bij me om de schoonheid te fotograferen van de kleine dingen die ik onderweg zie.'

Waarom werd u lid van de SP?

'Toen SP'ers ruim dertig jaar geleden bij ons aanbelden om een praatje te maken en de Tribune te verkopen, ontdekte ik dat de SP zich ook afvraagt wat je voor je naasten doet. En net als de profeten uit de bijbel vecht tegen uitbuiting.'

Wat zou u het liefste willen veranderen aan de wereld?

'Dat mensen inzien dat het onrechtvaardig is als je heel veel geld hebt, terwijl de armoede ook in Nederland steeds meer toeneemt.'

> LEUKSTE

De winnaar van de Spotprent 2010-verkiezing is Benjamin Kikkert. Elk jaar mogen bezoekers van de SP-website de leukste spotprent kiezen. De cartoon hiernaast is 'm geworden.

www.sp.nl/fun/cartoon

> 'GEEN BETAALKAART DOOR SCHIMMIGE BV'

SP-Kamerlid Paulus Jansen wil dat de proef voor het in winkels met de OV-Chipkaart betalen onmiddellijk wordt stopgezet. 'Het is bewezen dat de kaart eenvoudig te kraken is en dat er geen enkele controle is over de miljarden aan reizigersgelden die nu al met de kaart worden betaald. Het uitbreiden van de betaalmogelijkheden van de kaart is nu dan ook onverantwoord en mag bovendien niet.' Trans Link Systems (TLS) zit achter de OV-chipkaart. Het bedrijf probeerde jaren geleden al een vergunning van de Nederlandse Bank te krijgen, maar die werd nooit toegekend. Omdat het kabinet de OV-Chipkaart toch wilde doordrukken, werd toen snel een uitzondering bedongen in Brussel. Jansen: 'Het laatste wat je nu moet doen is nog meer geld laten rondgaan met deze onveilige kaart en via deze schimmige BV.'

> WINKELTIJDENWET AANGESCHERPT

Voor de ene consument is het een welkome extra mogelijkheid om te winkelen, voor de ander louter een bron van ergernis: de koopzondag. Dat in menig gemeente laatst op Tweede Kerstdag veel winkels open waren stond voor sommigen gelijk aan een 'droomkerst', anderen vonden het juist heiligschennis. Echter: in de nieuwe winkeltijdenwet die per 1 januari in werking is getreden spelen niet alleen de (extra) mogelijkheden van koopzondag consumenten een rol. Ook naar de belangen van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) en de werknemers is gekeken. Dit tot tevredenheid van de SP.

Rustdag voor zelfstandigen

Eind vorig jaar scherpte de Eerste Kamer genoemde winkeltijdenwet aan. Die behelst onder meer dat gemeenten niet langer gebieden zomaar als 'toeristische attractie' mogen aanwijzen en zo de winkels daar ook op zondag open laten gaan. De oude

regelgeving dwong kleine zelfstandigen vaak om ook op zondag open te zijn. SP-senator Geert Reuten: 'Grote bedrijven hebben geen moeite om op zondag open te zijn, maar kleine zelfstandigen pakken ze daarmee wel hun enige rustdag af. Die moeten meedoen aan de zondagsopening om het hoofd boven water te kunnen houden. Het is goed dat hieraan paal en perk wordt gesteld.'

Al eerder dienden de Tweede Kamerfracties van SP en SGP een initiatiefwetsvoorstel in omtrent winkeltijden. Dat haalde het toen niet, maar wel kregen genoemde partijen steun voor betere bescherming van werknemers. 'Van de oude winkeltijdenwet profiteerden vooral de grote supermarkten en winkelketens', legt SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen uit. 'Zij trekken met gemak een blik personeel open voor een extra koopzondag. Dit in tegenstelling tot de kleine ondernemers. Bovendien brengen ruimere winkeltijden met zich mee dat

personeel ook vaker op zondag moet werken. Je kunt je afvragen of dat een gewenste situatie is.'

Wildgroei aan banden

Onder het motto 'De winkelier aan het woord' deed de SP in Breda afgelopen najaar onderzoek naar de koopzondagen. Hieruit bleek dat tachtig procent van de winkeliers in het stadscentrum de oude situatie (van 12 koopzondagen, eventueel aangevuld met 4 extra) wil handhaven. Ook de SP-afdelingen in Hengelo en in Enschede deden dergelijk onderzoek en kregen vergelijkbare resultaten. Gesthuizen: 'Ook wij houden in principe vast aan twaalf koopzondagen, en enkel uitzonderingen voor gebieden die écht toeristisch zijn. De zogenaamde 'toerismebepaling' is weliswaar nogal rekbaar, maar met de nieuwe richtlijnen wordt de wildgroei aan koopzondagen in ieder geval aan banden gelegd.'

OP NAAR DE 200

Een aantal jaar geleden wilde ik in een kleine gemeente een SP-afdeling beginnen. Met wat hulp van de afdeling in de grote stad in de buurt hadden we al vrij snel een heuse, weliswaar kleine, werkgroep. Inmiddels zijn we ruim drie jaar verder en nog altijd een werkgroep, ondanks vele inspanningen en goede bedoelingen. Onlangs is de landelijke campagne gestart om in no time tig nieuwe SP-afdelingen van de grond te krijgen. Ik zou het op prijs stellen als er ook eens aandacht was voor alle pogingen en al het harde werk als dat niet succesvol is. Misschien kunt u dit stukje plaatsen in de Tribune, als hart onder de riem voor andere werkgroepen. We zullen immers vast niet de enige zijn, die niet het geijkte succesverhaal hebben.

Anita Pauls

KERSTTOESPRAAK EN PVV

Door ons te richten op een gemeenschappelijk perspectief kunnen wij trachten angst en argwaan te overwinnen en een goede balans te vinden tussen 'wij' en 'zij',

aldus koningin Beatrix in haar kersttoespraak. Waarop Wilders twitterde: 'De 12 opgepakte Somalische terreurverdachten zochten volgens mij in NL niet direct naar wat ons verbindt en delen onze waarden vast ook niet.' Een pot-verwijt-de-ketel-reactie, omdat de PVV ook niet op zoek is naar een verbinding die onze (Hollandse) waarden overstijgt. Vandaar dat de behartigenswaardige oproep van de koningin om ons te richten op een gemeenschappelijk perspectief bij Wilders en de zijnen geen enkel gehoor zal vinden. Een moedeloos makende realiteit waar de waarschuwing uit de Bergrede om geen parelen voor de zwijnen te werpen (in de bijbel, Mat. 7:6), moeiteloos mee spoort. Het is dan ook raadselachtig hoe je als gelovige kunt sympathiseren met de PVV en als CDA daarmee kunt samenwerken, waar de gekunstelde harteloze gedoogconstructie toch voor staat.

Wouter ter Heide, Zwolle

STOP ZELF VERHOOGING ZORGPREMIE

Komend jaar willen verzekeraars de zorgpremie weer laten stijgen. Dat is zeer

verwonderlijk want de minister wil graag meer kwaliteit voor minder geld. Dat willen we allemaal wel. Helaas, de realiteit is dat we nu weer meer gaan betalen voor onduidelijke kwaliteit. En dat terwijl, vanwege de nieuwe financieringsstructuur voor de ziekenhuizen, de wachttijden weer aan het oplopen zijn. Zorgverzekeraars roepen dat ze willen transformeren van polisboer naar zorggids en zich willen onderscheiden van andere verzekeraars door de kwaliteit van de zorgverlening te betrekken bij de zorginkoop. Maar wat koop je daarvoor als je niet terecht kunt als je echt zorg nodig hebt en als de premie alsmaar hoger wordt? De minister zal paal en perk moeten stellen aan de zorguitgaven. De markt is daar niet toe in staat, blijkt uit de alsmaar groeiende zorgkosten en premiegroei. Daarom is het goed om niet af te wachten en zelf ook actie te ondernemen om de kosten te beperken. Door gezond te leven en ons vaker af te vragen of een bezoek aan dokter, Spoed Eisende Hulp of specialist wel echt nodig is bijvoorbeeld. En door kritisch te zijn over de verwachtingen die we als samenleving hebben van de gezondheidszorg.

Drs. Geert Kocken, Nijmegen

OPMERKELIJK

BAAS ONTSLAAT ZICHZELF

Klinkt logisch: als het slecht gaat met een bedrijf moeten werknemers ontslagen worden. Maar een bericht in de Daily Mail laat zien dat het ook anders kan. De 51-jarige Lola Gonzalez in Florida heeft zichzelf ontslagen om haar werknemers te sparen. Door de recessie moest er iemand weg bij haar adviesbureau. De inmiddels ex-directrice werkt nu als maatschappelijk werker. Ze is van plan zichzelf weer aan te nemen als de zaken weer beter gaan.

LIEF

Hoofdredacteur Rob Wijnberg geeft in een column op nrcnext.nl zijn beknopte jaaroverzicht van 2010. Zijn 'meest bondige samenvatting van het Irak-rapport: "Bush keek zo lief."'

DWANGSPORT

Voormalig GroenLinks-wethouder in Moerdijk Wil Vissers bedacht 'Bewegen werkt'. Daarin werden bijstandsgerechtigden verplicht te sporten. Achterliggend idee: met een gezond lichaam kom je beter aan werk.

Bij de SP-hulpdienst kwamen meldingen van mensen die ziek waren, daardoor even niet konden sporten en prompt 100 procent van hun bijstandsuitkering gekort zagen. Of een dame die zelf al heel veel sportte, verhinderd was op de verplichte sportdagen en eenzelfde korting kreeg.

Pas toen de SP in Moerdijk aan de bel trok en een voorstel bij de begrotingsbehandeling deed (het was namelijk ook nog eens heel duur omdat de dwangsporters met een taxi naar een sportcomplex 40 kilometer verder werden vervoerd), stopte het college met het programma.

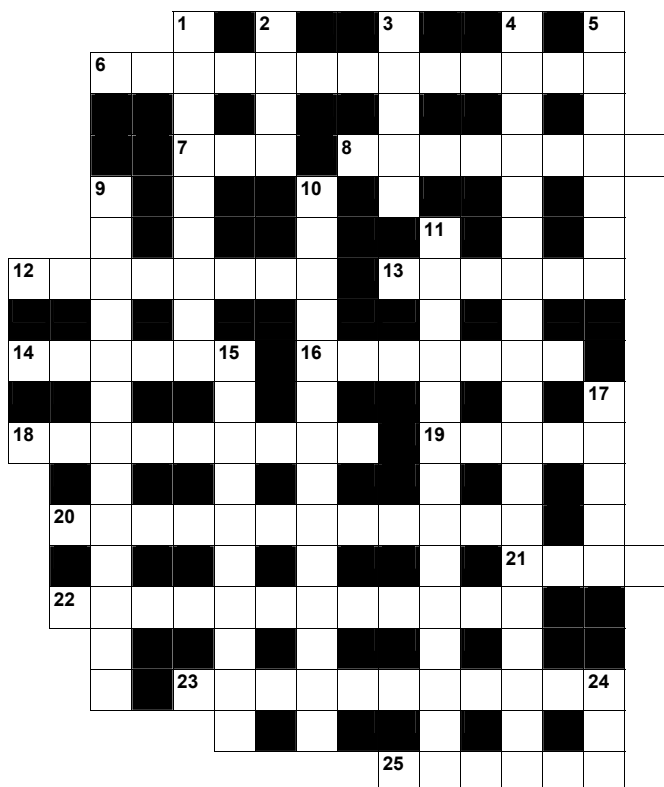
PRIJS

Journalist Nicholas D. Kristof in The New York Times: 'Voor de prijs van één Amerikaanse soldaat een jaar in Afghanistan, kun je ongeveer twintig scholen bouwen.'

SLECHTER KAN HET NIET WORDEN

Kabouter Plop wordt burgemeester van het Vlaamse Affligem. Althans, de Belgische acteur die Plop speelt: Walter de Donder. Hij heeft al geïmagineerd, want hij speelde ook al de rol van Meneer de burgemeester in de kinderserie Samson en Gert. De Donder meent het serieus. Zo niet clown Tiririca uit Brazilië. Deze clown kreeg bij de parlementsverkiezingen in zijn eentje meer dan 1,3 miljoen stemmen. Zijn campagneleus? 'Slechter kan het niet worden – stem op Tiririca!' Hij gaf eerlijk toe niet te weten wat parlementariërs doen en zei tijdens de campagne: 'Ik beloof dat ik, als ik gekozen wordt, alle Braziliaanse families zal helpen. Vooral de mijne.'

CRYPTOGRAM

Henry en Lucas, © FLW 2010

Horizontaal

- 6 De senaat hulde brengen? Dan wordt er lang en breed gesproken. (9,4 en 13)
- 7 Ongehuwd met kind: dat was pas explosief! (3, ook afk.)
- 8 Sausje voor een dalende AEX. (8)
- 12 De uitkomst van een opgelegde optelling is een geldboete. (8)
- 13 Initiatief tot schaken. (6 en 3,3)
- 14 Verblijven in het hart van de Senaat. (6)
- 16 Vaardigheid wordt sleur. (7)
- 18 Panservoertuig en auto op de weg ook nuttig voor bulkgoederenvervoer. (9)
- 19 Deze vetzuren zijn gezond; geletterde Oude Grieken wisten het (als laatste). (5)
- 20 Een kundig jurist beheerst de wet, en is nog onpartijdig ook. (5,7 en 12)
- 21 Eer en Glorie win je als bonus bij het klaverjassen. (4)
- 22 Kloostergemeenschap is voor iedereen toegankelijk... en dat is goed voor de rust op straat. (8,4)
- 23 Vroeger woningen. Nu zijn het grootwinkelbedrijven. (5,6 en 11)
- 25 Een bekende van de wetenschap. (6)

Verticaal

- 1 Titel voor een bijzonder onderdaan van McDonalds? (9)
- 2 Duingras is (g)een goede bescherming voor een soldaat. (4)
- 3 Bekend advocaat legt schip aan de ketting. (5)
- 4 Mateloze genezers; deze groep doet internationaal goed werk. (6,6,7)
- 5 Begrip kun je al zien. (7 en 2,5)
- 9 Vuurwapen. (13)
- 10 De hoogste bediende op het departement gooit geen parlementair Huis weg. (14)
- 11 Gesjoemel met onroerende zaken? Dát is zeker foutloos bedrog. (14 en 4,4,6)
- 15 Overheidsglossy? (10)
- 17 Ook bij de rechtbank staat u voor een loket. (5)
- 24 In Frankrijk zou deze omroep van ons zijn. (3, ook afk.)

OPLOSSING WINTERPUZZEL DECEMBER

Oplossing kruiswoordraadsel

Horizontaal: 2) EMU 6) Spaak 8) ECHO
9) Defrenne 11) Rome.

Verticaal: 1) Stresa 3) Maastricht 4) Galileo
5) Akte 6) Solana 7) Boterberg 10) Costa.

Oplossing namenraadsel

A) (Frits) Bolkestein, C) (Konrad) Adenauer
E) (Herman van) Rompuy, G) (José Manuel)
Barroso, I) (Walter) Hallstein, K) (Paul van)
Buitenen, M) (Iain Duncan) Smith, O) (Neelie)
Kroes, Q) (Jacques) Delors, S) (Robert)
Schuman

Eindoplossing Winterpuzzel

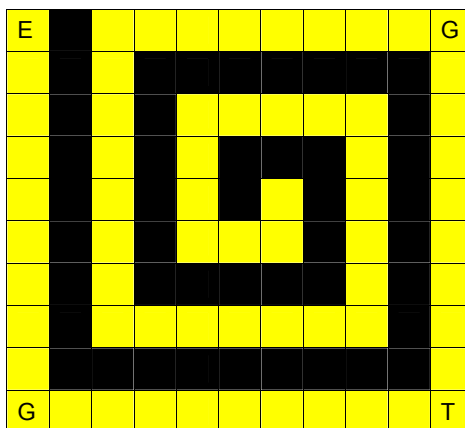
Europarlementariërs

Winnaar puzzel december:
Dian Asjes uit De Meern

Stuur uw oplossing vóór 2 februari naar de
Puzzelredactie van de Tribune; Vijverhof-
straat 65, 3032 SC Rotterdam of tribune-
puzzel@sp.nl. Onder de inzenders van een
goede oplossing wordt een gesigneerd boek
verloot uit de SP-boekenstal.

SPIRAALTJE

Beste puzzelaars, opnieuw tijd voor wat Anagrammatica. Hoe het werkt: begin linksboven. Vind allereerst een 10-letter woord dat samengesteld kan worden uit alle individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Plaats vervolgens een woord van 11 letters op de onderste regel, volgens de omschrijving onder '2', etcetera. Volg de spiraal: het derde woord gaat van onder naar boven, het vierde van rechts naar links etc. Iedere laatste letter van een woord is de beginletter van het volgende woord. De 4 'hoekletters' zijn al ingevuld. Het is niet uitgesloten dat u een ander woord vindt dan wij als oplossing geven: zolang het een correct Nederlands woord is en u alle letters uit de corresponderende omschrijving gebruikt, mag dat natuurlijk. Veel plezier! Noot: de 'lange ij' is altijd 1 letter.

- 1 Mooier Gent
- 2 Beste bergaf
- 3 Oogt langer
- 4 Weggedaan
- 5 Geologen
- 6 Dreigen
- 7 Agenda
- 8 Staan
- 9 Eten
- 10 Pen
- 11 Op

THEO DE BUURTCONCIERGE

